

Energistyrelsen

Vejledning til ansøgning

Tilskud til energibesparelser, energieffektiviseringer og CO₂-reduktioner
i erhvervsvirksomheder (Erhvervspuljen)

Gældende for ansøgninger indsendt fra 1. juli 2024

Vejledning til ansøgning

ISBN 978-87-94447-18-8

Udgivet: Juli 2024

Energistyrelsen
Carsten Niebuhrs Gade 43
1577 København V

+45 33 92 67 00
ens@ens.dk

www.ens.dk

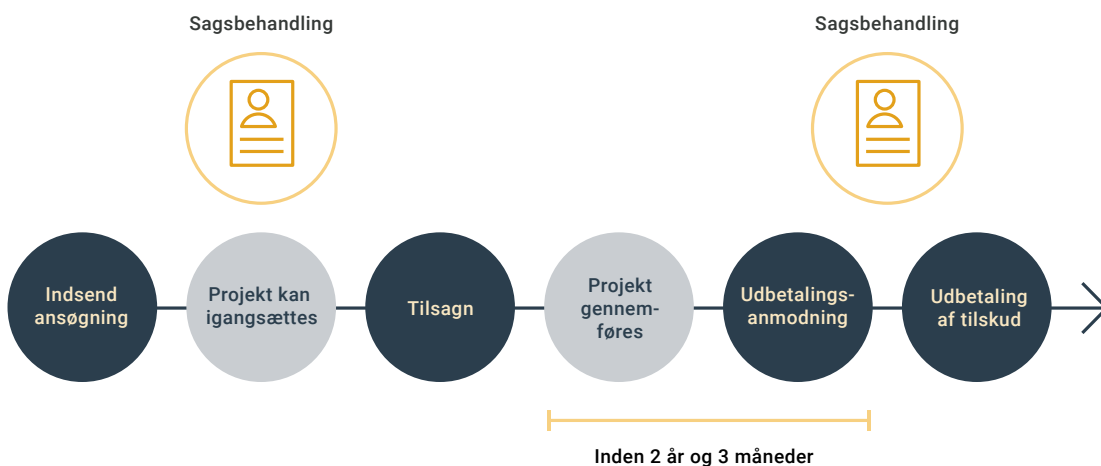
Indledning

Denne vejledning beskriver, hvordan du søger tilskud fra Erhvervspuljen til energibesparelser og CO₂-reduktioner i erhvervsvirksomheder.

Den gælder fra 1. juli 2024.

Læs vejledningen igennem, inden du søger tilskud. I vejledningen finder du bl.a. svar på, om dit projekt opfylder betingelserne for at få tilskud.

Når du søger Erhvervspuljen skal du igennem følgende trin:

Du kan finde tidligere udgaver af vejledningen [her](#), hvis du har søgt før 1. juli 2024.

Særligt for ansøgninger der indsendes i 2024

Energistyrelsen er blevet opmærksom på, at reglerne for Erhvervspuljen skal ændres. Det skyldes nye statsstøtteregler i EU, der trådte i kraft den 1. januar 2024, hvor der er kommet ny krav for tiltag i bygninger.

Du skal derfor være særlig opmærksom, hvis du søger til tiltag i bygninger. Det vil sige tiltag, der reducerer energiforbruget til bygningsdrift, fx tilskud til klimaskærm, varmforsyning, belysning og komfortventilation. Her skal du være opmærksom på, at det kan være nødvendigt at tildele støtten efter EU's de minimis regler.

Ved tildeling efter EU's de minimis regler vil der blive tale om et yderligere krav om, at din virksomhed, herunder koncernforbundne virksomheder, ikke har modtaget mere end EUR 300.000 (dog EUR 20.000 for visse virksomheder i landbrugssektoren) i de minimis-statsstøtte over en periode på tre år.

Du må fortsat gå i gang med projektet, når du har modtaget Energistyrelsens kvittering for jeres ansøgning om tilsagn om tilskud. Igangsættelsen er fortsat for egen risiko, idet kvitteringen ikke betyder, at I er garanteret et tilsagn.

Få mere at vide

Tilmeld dig nyhedsbrevet fra SparEnergi.dk for at få seneste nyt om puljen. Du kan også læse mere på Erhvervspuljens hjemmeside SparEnergi.dk/erhvervspuljen. Her finder du også link til puljens ansøgningsportal.

De præcise regler for tilskud findes i [bekendtgørelse nr. 296 af 17. marts 2023 om lov om fremme af effektiv energianvendelse og drivhusgasreduktion](#) og [bekendtgørelse nr. 599 af 4. juni 2024 om tilskud til energibesparelser, energieffektiviseringer og CO₂-reduktioner i erhvervsvirksomheder](#).

Har du spørgsmål, kan du kontakte Energistyrelsen på telefon 51 67 43 01 eller skrive til erhvervstilskud@ens.dk

Erhvervspuljen er i 2022-2025 medfinansieret af Den Europæiske Unions genopretningsplan.

Du kan læse mere om EU's politiske prioriteter og genopretningsplanen [her](#)

Finansieret af
Den Europæiske Union

Indhold

1. Hvem kan ansøge og til hvad?

1. Hvem kan ansøge og til hvad?	7
1.1 Hvem kan søge tilskud?	8
1.2 Hvad kan der søges tilskud til?	8
1.3 Betingelser for at opnå tilskud	11
1.4 Hvor meget kan du få i støtte?	12
1.5 Hvilke omkostninger kan du få tilskud til?	14

2. Hvordan søger du tilskud?

2. Hvordan søger du tilskud?	17
2.1 Ansøgningsportalen	17
2.2 Ansøgning om tilskud	17
2.3 Sagsbehandling og afgørelse	18
2.4 Ansøgning om udbetaling af tilskud	18
2.5 Dokumentation ved udbetaling	20
2.5.1 Krav til regnskabsbilag	20

3. Opgørelse og dokumentation af energiforbrug og CO₂-reduktion

3. Opgørelse og dokumentation af energiforbrug og CO ₂ -reduktion	22
3.1 Udskiftning af belysning	24
3.2 Udskiftning af varmforsyning	24
3.3 Opgørelse af øvrige projektyper	31
3.4 Valg af levetidskategori	34

4. Særlige projektforhold

4. Særlige projektforhold	37
4.1 Optimering af kedler	37
4.2 Optimering og udskiftning af udstyr, maskiner og industrielle produktionsanlæg, som bruger fossile brændsler	37
4.3 Hvis dit projekt vedrører overskudsvarme	38
4.4 Beregning af energiforbruget ved ændret produktion	38
4.5 Ny, nedlagt og sammenlagt produktion	39
4.6 Når projekter og tiltag påvirker hinanden	39
4.7 Projekter med flere levetidskategorier eller energiarter	40
4.8 Energiproducerende anlæg	40
4.9 Brintanlæg	40

5. Det skal du huske under og efter projektperioden

5. Det skal du huske under og efter projektperioden	42
5.1 Du har oplysningspligt	42
5.2 Status efter 12 måneder	42
5.3 Projektændringer	42
5.4 Projektoverdragelse	43
5.5 Kontrol med Erhvervspuljen	43

**1. Hvem kan
ansøge og til
hvad?**

1. Hvem kan ansøge og til hvad?

Tilskud gives til virksomheder, der gennemfører projekter med henblik på at opnå energibesparelser, energieffektiviseringer og CO₂-reduktioner i det endelige energiforbrug i Danmark.

1.1 Hvem kan søge tilskud?

1.1.1 Hvem kan søge tilskud

Virksomheder, der ikke er organer inden for den offentlige forvaltning, kan ansøge om tilskud gennem Erhvervspuljen. Det vil sige, at langt de fleste virksomheder kan søge tilskud fra puljen.

Ved "virksomhed" skal forstås den EU-retlige virksomhedsdefinition, hvilket indebærer, at det ikke har betydning, hvilken retlig form virksomheden har. Enkeltmandsvirksomheder, interessentskaber, fonde og foreninger m.v. kan således også søge tilskud. Det afgørende er, at virksomheden har en regelmæssig økonomisk aktivitet, dvs. salg af en vare eller tjenesteydelse, og at den økonomiske aktivitet har en tilstrækkelig tilknytning til det projekt, der ønskes gennemført.

Det er kun virksomheden, som afholder investeringsudgifterne til projektet, der kan ansøge om tilskud.

1.1.2 Hvem kan ikke søge om tilskud

Du kan ikke søge tilskud som:

- **Privatperson**
- **Klub, forening eller anden form for sammenslutning uden regelmæssig økonomisk aktivitet**
Økonomisk aktivitet indebærer salg af en vare eller tjenesteydelse. Det er desuden en betingelse, at det ansøgte projekt har en ikke-uvæsentlig sammenhæng med den økonomiske aktivitet.
- **Offentlig myndighed**
Statslig, regional eller kommunal myndighed
- **Offentlig virksomhed**
Offentlige organer er:
  - Statsfinansierede selvejende institutioner omfattet af § 2, stk. 1, nr. 1 og 2, i bekendtgørelse om statens regnskabsvæsen,
  - Kommunale og regionale organisationer og selskaber oprettet i henhold til lov om kommunernes styrelse, *eller*
  - Institutioner, hvor offentlige tilskud udgør min. 50 % af institutionens ordinære driftsudgifter.

1.2 Hvad kan der søges tilskud til?

1.2.1 Hvad kan der søges tilskud til?

Der kan gives tilskud til gennemførelse af projekter med henblik på at opnå energibesparelser, energieffektiviseringer og CO₂-reduktioner i det endelige energiforbrug i Danmark. Det endelige energiforbrug er her defineret som al energi leveret til følgende brancher:

Det bliver der oftest søgt tilskud til

- Konvertering fra gaskedel til varmepumpe
- Udskiftning til LED-belysning
- Optimering af procesanlæg
- Udskiftning af f.eks. vinduer og tag

Inspiration!

Se [her](#), hvordan andre virksomheder har benyttet tilskud fra Erhvervspuljen.

- Industri
- Tjenesteydelser
- Landbrug, gartneri og skovbrug
- Små og mellemstore fiskeforarbejdningsvirksomheder og fiskeauktioner – se særlige betingelser i afsnit 1.3

De projekter, der oftest søges tilskud til gennem Erhvervspuljen, er konverteringer fra gaskedel til varmepumpe, optimering af procesanlæg og udskiftning af ældre belysning til LED.

1.2.2 Hvad kan der **ikke** søges tilskud til?

Der gives ikke tilskud til energibesparelse og CO₂-reduktion, der opnås i energiforbrug eller CO₂-udledning relateret til:

- **Fiskeri- og akvakultursektorens primære led samt store fiskeforarbejdningsvirksomheder.**
Fiskefartøjer og akvakulturanlæg samt store fiskeforarbejdningsvirksomheder med over 250 ansatte og med en omsætning over 50 mio. € og/eller en samlet årlig balance på over 43 mio. €.
- **Energiomdannelsessektoren og energiindustrien**
Indvinding af energiråstoffer, fremstilling af energiprodukter samt produktion, transmission, distribution og handel med el, gas og varme.
- **Ikke-intern transport**
Vejtransport med indregistrerede køretøjer, togdrift, herunder elforbrug til tog, signaler m.v. samt luft- og skibsfart. Du kan godt søge tilskud til energibesparelser med ikke-indregistrerede køretøjer, fx konvertering til eldrevne gaffeltrucks til intern transport på et lager.
- **IT- og serverudstyr**
Herunder køleanlæg i serverrum og UPS-anlæg i tilknytning til serverrum.
- **Beboelse**
Der henvises til Varmepumpepuljen, Energirenoveringspuljen og Skrotningsordningen. Hvis et projekt, der ansøges under Erhvervspuljen, reducerer energiforbruget i en bygning, der anvendes til både erhverv og beboelse, kan den besparelse, der vedrører erhvervsdelen, få tilskud fra Erhvervspuljen, såfremt det kan dokumenteres, hvor stor en del af investering, energiforbrug og -besparelse, der hører til erhvervsdelen.
- **Tiltag i anlæg og bygninger, der ejes og anvendes af organer inden for den offentlige forvaltning**

Der gives heller ikke tilskud til energibesparelse og CO₂-reduktion, der opnås som følge af:

- **Øget produktionskapacitet og/eller -volumen**
Se afsnit 4.4.
- **Sammenlægning, nedlæggelse og flytning af produktion**
Sammenlægning, hel eller delvis nedlæggelse af produktionen eller flytning af produktionen til en anden produktionsenhed. Se afsnit 4.5.
- **Etablering af nye bygninger og nyanlæg**
Der gives kun tilskud til et nyt anlæg, hvis det erstatter et gammelt anlæg.

- **Almindelig vedligeholdelse**
Almindelig vedligeholde kan fx være
  - udbedringer af lækager, fx fra trykluftanlæg
  - reparation af anlæg
  - optimeringer af drift ved justering af eksisterende udstyr, hvor optimeringer gennemføres uden investeringer i nye komponenter/ nyt udstyr
  - eftersynsordninger for anlæg, hvor eftersynet gennemføres uden investeringer i nye komponenter/nyt udstyr
- **Manuel sænkning af temperatur, belysning og ventilationsmængde**
- **Ændret adfærd**
- **Etablering af energiproducerende anlæg**
Herunder solceller, solvarme, vindmøller, vandkraftanlæg, biogasanlæg og andre anlæg, der kan sidestilles med disse.
- **Optimering af energiproducerende anlæg, som ikke reducerer virksomhedens mængde af tilført energi eller energirelaterede udledninger**
Herunder solceller, solvarme, vindmøller, vandkraftanlæg, biogasanlæg og andre anlæg, der kan sidestilles med disse.
- **Etablering af anlæg, udstyr og maskiner, der producerer eller anvender brint, hvis en række betingelser ikke er opfyldt**
Der gives kun tilskud til etablering af anlæg, udstyr og maskiner, der producerer eller anvender brint, hvis følgende tre betingelser alle er opfyldt:
  - den producerede eller anvendte brint er produceret på elektricitet,
  - den producerede eller anvendte brint reducerer virksomhedens mængde af tilført energi eller reducerer virksomhedens energirelaterede udledninger, og
  - det kan påvises, at den producerede eller anvendte brint opnår besparelser i vugge-til-grav-emissionerne af drivhusgasser på mindst 70 % i forhold til en værdi for fossile brændstoffer på 94 gCO₂eq/MJ.
- **Installation og optimering af gaskedel, gasbrænder og tilhørende reguleringsudstyr**
- **Installation af udstyr, maskiner og industrielle produktionsanlæg mv., der anvender fossile brændstoffer**
- **Installation af brugt udstyr**
- **Intern udnyttelse af overskudsvarme, som ikke reducerer virksomhedens mængde af tilført energi eller energirelaterede udledninger**
- **Ændringer i råvarer, der indgår i en produktion eller energiforbrugende proces, hvis en række betingelser ikke er opfyldt**
Der gives kun tilskud til ændringer i råvarer, der indgår i en produktion eller energiforbrugende proces, hvis følgende fire betingelser alle er opfyldt:
  - der sker en reduktion i den tilførte energi til virksomheden eller virksomhedens energirelaterede udledninger,
  - produktionsmængden og den producerede vare eller ydelse er uændret i før- og eftersituationen,
  - ændringen ikke alene betyder nedlæggelse af energiforbrugende anlæg, komponenter eller installationer på virksomheden, og
  - der foretages en investering i en teknisk foranstaltning.
- **Fangst eller lagring af CO₂**

1.3 Betingelser for at opnå tilskud

For at få tilskud fra Erhvervspuljen skal dit projekt leve op til nedenstående betingelser:

- **Projektet må ikke være igangsat**
Aftale om indkøb må ikke være indgået, og arbejdet på projektet må ikke være påbegyndt, før Energistyrelsen har kvitteret for modtagelse af ansøgning om tilsagn. Det vil sige:
  - at ansøger ikke må have påtaget sig forpligtelser, der gør investeringen irreversibel. Energistyrelsen anser som udgangspunkt aftaleindgåelse vedrørende køb af varer og tjenesteydelser som en irreversibel investering. Det gælder også, selvom aftalen er betinget af, at du får tilsagn fra Erhvervspuljen. Bemærk at en aftale om fjernvarmetilslutning betragtes som en irreversibel investering.
  - at ansøger ikke må have påbegyndt de fysiske arbejder, dvs. afmontering af gammelt udstyr og etablerings-/anlægsarbejdet i forbindelse med investeringsprojektet.Forberedende arbejde som planlægning, rådgivning, beregning af energibesparelspotentiale, samt indhentning af tilladelser og gennemførlighedsundersøgelser regnes ikke for påbegyndelse af arbejdet.
- **Tilskud skal være en forudsætning for, at projektet bliver gennemført**
Det vil sige, at I ikke vil gennemføre projektet, hvis I ikke får tilskuddet.
- **Anlæg skal være funktionsdygtige**
Anlæg skal være funktionsdygtige og som minimum have været i drift på virksomheden i de seneste 2 år forud for tidspunktet for ansøgning om tilsagn.
- **Projektet må ikke have opnået tilskud fra anden statsstøtteordning**
- **Ansøgeren må ikke være lovmæssigt forpligtet til at gennemføre projektet**
- **Din virksomhed må ikke være kriseramte på tilsagnstidspunktet**
En virksomhed er kriseramt, når den opfylder mindst én af omstændighederne i art. 2, nr. 18, i [Europa-Kommissionens forordning nr. 651/2014 af 17. juni 2014 \(se s. 19\)](#). Du skal orientere Energistyrelsen, hvis din virksomhed bliver kriseramt eller er i tvivl herom inden Energistyrelsen har meddelt tilsagn.
Alle, der ansøger om at få udbetalt 1 mio. kr. eller derover på Erhvervspuljen skal i forbindelse med ansøgning om udbetaling underskrive og udfylde erklæringen om ikke "kriseramt virksomhed", som medsendes tilsagnet, og ligger på Erhvervspuljens side på SparEnergi.dk. Energistyrelsen foretager stikprøvekontrol af, om ansøgers virksomhederne er kriseramte. Hvis du ansøger om at få udbetalt mindre end 1 mio. kr. skal du kun underskrive og udfylde ovennævnte erklæring om ikke "kriseramt virksomhed", hvis du udtages til stikprøvekontrol. Du kan af erklæringen se, hvordan det vurderes, om en virksomhed er kriseramt.
- **Din virksomhed har tilbagebetalt evt. ulovlig støtte**
Din virksomhed skal have efterkommet evt. krav om tilbagebetaling af støtte, som EU-Kommissionen tidligere har fundet ulovlig og uforenelig med det indre marked. Hvis sådanne krav opstår i ansøgningsperioden, skal du straks meddele det til Energistyrelsen.

Husk!

Du må først gå i gang med dit projekt, efter du har fået en kvittering fra Energistyrelsen, om at vi har modtaget din ansøgning.

Den betingelse kan du læse mere om i pkt. 1.3.

Nyt!

Fra 1 juli 2023 kan små og mellemstore fiskeforarbejdningsvirksomheder og fiskeauktionshuse søge Erhvervspuljen.

- **Særligt for små og mellemstore fiskeforarbejdningsvirksomheder og fiskeauktioner**

Er din virksomhed en lille eller mellemstor fiskeforarbejdningsvirksomhed eller en fiskeauktion, reguleres støtte fra Erhvervspuljen efter Kommissionens forordning (EU) 2022/2473 af 14. december 2022. Det betyder, at tilskuddet højst må udgøre 1,25 mio. € pr. virksomhed pr. år. Desuden er tilskud betinget af overholdelse af EU's fælles fiskeripolitik (CFP'en) i støtteperioden, hvilket ansøger skal afgive erklæring om ved ansøgning om udbetaling af tilskud.

1.4 Hvor meget kan du få i støtte?

Tilskuddet beregnes foreløbigt på tidspunktet for tilsagn og endeligt på tidspunktet for udbetaling. Det foreløbigt beregnede tilskudsbeløb kan ikke overstige det tilskudsbeløb, der blev ansøgt om i den oprindelige ansøgning. Det endeligt beregnede tilskudsbeløb til udbetaling kan ikke overstige det tilskudsbeløb, der blev givet tilsagn til.

Tilskuddet fastsættes ud fra følgende faktorer:

- Fast støtte på 10 øre pr. kWh pr. år eller 500 kr. pr. ton CO₂ pr. år over tiltagens levetid. Ansøgningens beregningsskema vælger automatisk tilskud til energibesparelse eller CO₂ reduktion, alt efter hvor der opnås det største tilskud. Tiltagets levetid er bestemt af Energistyrelsen ud fra en række parametre, herunder teknisk og økonomisk levetid. Levetiden fremkommer automatisk, når du vælger kategori for dine tiltag i beregningsskemaet. Find vejledningen til valg af kategorier og levetider i afsnit 3.4.
- En prioriteringsfaktor på 1,25 der ganges på energibesparelser eller CO₂-reduktioner i de tilfælde, hvor der sker en konvertering fra naturgas til elektricitet, fjernvarme eller biomasse.
- Maksimal støtteprocent ud fra virksomhedens størrelse, se afsnit 1.5.2.
- Maksimalt samlet tilskud svarende til 15 mio. euro pr. virksomhed pr. projekt, dog således at virksomheder omfattet af gruppefritagelsesforordningen for fiskeri og akvakultur maksimalt kan få et samlet tilskud svarende til 1,25 mio. euro pr. virksomhed pr. år.
- Såfremt projektets tilbagebetalingstid er kortere end 2 år, nedsættes det beregnede tilskudsbeløb til et beløb, der indebærer en beregnet tilbagebetalingstid på 2 år. Tilbagebetalingstiden beregnes som investeringen fratrukket tilskuddet, delt med den økonomiske værdi af første års energi- og/eller CO₂-reduktion. Tilskudsbeløbet kan nedsættes til 0 kroner.
- Der gives ikke tilsagn om mindre end 10.000 kr.

1.4.1 Maksimal støtteprocent afhænger af virksomhedens størrelse på tilsagnstidspunktet

Tilskuddet dækker op til en vis procent af de støtteberettigede omkostninger afhængigt af virksomhedens størrelse. Der ydes tilskud op til:

- 30 % for store virksomheder
- 40 % for mellemstore virksomheder
- 50 % for små virksomheder.

Sådan bliver tilskuddet beregnet

10 øre pr. sparet kWh. pr. år over tiltagets levetid eller

500 kr. pr. sparet ton CO₂ pr. år over tiltagets levetid.

Du vil automatisk få tildelt det største tilskud.

Mere i tilskud til gaskonverteringer

Der er indført en prioriteringsfaktor på 1,25 for at gøre det mere favorabelt at konvertere fra naturgas til grøn energi. Det betyder, at gaskonverteringer som udgangspunkt får 25 procent mere i tilskud.

Små og mellemstore virksomheder er virksomheder, der er omfattet af EU's definition af små og mellemstore virksomheder, jf. bilag I til Kommissionens forordning (EU) Nr. 651/2014 af 17. juni 2014 om visse kategorier af støttes forenelighed med det indre marked i henhold til traktatens artikel 107 og 108.

For at afgøre om en virksomhed er lille, mellemstor eller stor, indgår følgende tre kriterier:

- Antal beskæftigede (=årsværk)
- Årlig omsætning
- Samlet årlig balance

Ved beregningen af de finansielle data og antal beskæftigede anvendes de oplysninger, der fremgår af virksomhedens seneste afsluttede regnskaber.

Afgørelse af virksomhedsstørrelse afhænger af, om virksomheden er:

- en uafhængig virksomhed
- en partnervirksomhed
- en tilknyttet virksomhed (et typisk eksempel på en tilknyttet virksomhed er et helejet datterselskab)

Hvis virksomheden er uafhængig, er det kun virksomhedens egne tal for antal beskæftigede, årlig omsætning og samlet årlig balance, der indgår i beregningen af virksomhedens størrelse. Hvis virksomheden er en partnervirksomhed eller en tilknyttet virksomhed, skal tallene for partnerne og tilknyttede virksomheder også indgå i beregningen af virksomhedens størrelse.

Du kan læse mere om definition af virksomhedstype, herunder beregninger for partnervirksomheder og tilknyttede virksomheder samt undtagelser i Europa-Kommissionens publikation [Brugervejledning til definitionen af SMV'er](#).

Nedenfor ses tærskelværdierne for virksomhedsstørrelserne.

Kategori	Antal årsværk		Årlig omsætning		Samlet balance
Stor virksomhed	≥ 250	ELLER	> 50 mio. euro	OG	> 43 mio. euro
Mellemstor virksomhed	< 250		< 50 mio. euro		≤ 43 mio. euro
Lille virksomhed	< 50	OG	≤ 10 mio. euro	ELLER	≤ 10 mio. euro

For SMV'er skal det således bemærkes, at tærsklerne for antal beskæftigede obligatorisk skal overholdes, mens enten tærsklen for omsætning eller tærsklen for balance skal overholdes.

Du skal orientere Energistyrelsen, hvis din virksomhed ændrer størrelse inden Energistyrelsen har meddelt tilsagn.

Læs mere

Du kan læse mere om definition af virksomhedstype, beregninger for partnervirksomheder og tilknyttede virksomheder samt undtagelser i Europa-Kommissionens publikation [Brugervejledning til definitionen af SMV'er](#).

1.5 Hvilke omkostninger kan du få tilskud til?

Erhvervspuljen giver tilskud til de yderligere investeringsomkostninger, der er nødvendige for at nå et højere energieffektivitets- eller miljøbeskyttelsesniveau, som er direkte relateret til gennemførelsen af projektet. De støtteberettigede omkostninger beregnes ved at sammenligne investeringsomkostningerne med omkostningerne ved en kontrafaktisk investering, der ville være foretaget uden støtten. Konkret antages det, at den kontrafaktiske investering består af den samme investering, der foretages på et senere tidspunkt, dvs. de støtteberettigede omkostninger er forskellen mellem investeringsomkostningerne og nettonutidsværdien af omkostningerne ved den kontrafaktiske investering, tilbagediskonteret til det tidspunkt, hvor den støttede investering ville blive foretaget.

Det betyder, at de støtteberettigede omkostninger beregnes som investeringen minus investeringen tilbagediskonteret til nutidsværdi med en rente på 18 %, ved følgende formel.

$$\text{Støtteberettigede omkostninger} = \text{Investering} - \frac{\text{Investering}}{(1 + \text{Rente})^{\text{Levetid}}}$$

Nedenstående tabel viser eksempler på de støtteberettigede omkostninger.

	Enhed	Projekt 1	Projekt 2
Projekttype	-	Konvertering til varmepumpe	Konvertering til fjernvarme
Virksomhedsstørrelse	-	Stor	Stor
Levetid	År	10	10
Investering	DKK	5.431.200	892.800
Støtteberettigede omkostninger	DKK	4.393.491	722.218
CO ₂ -besparelse	Tons CO ₂	794	770
Energibesparelse	MWh	2.975	389
Tilskud	DKK	1.318.047	216.665
Støtteintensitet	%	30	30

De støtteberettigede omkostninger beregnes automatisk i ansøgningsskemaets beregningsskema ud fra de investeringsomkostninger, du indtaster.

De investeringsomkostninger, der kan medregnes som en del af de støtteberettigede omkostninger, omfatter:

- Rådgivning, projektudvikling, herunder udarbejdelse af ansøgningsmateriale, projektering forbundet med anlægsomkostninger og eventuel ekstern kvalitetssikring af ansøgningen, hvis påkrævet af Energistyrelsen
- Miljøgodkendelse
- Anskaffelse af nødvendige anlægskomponenter
- Entreprenørydelser og installation
- Revision af regnskab som krævet af Energistyrelsen.

Du behøver ikke regne det ud!

De støtteberettigede omkostninger beregnes automatisk i ansøgningskemaets beregningsskema ud fra de investeringsomkostninger, du indtaster.

Bemærk!

Det er kun virksomheden, som afholder investeringsudgifterne til projektet, der kan ansøge om tilskud.

Støtteberettigede omkostninger omfatter ikke afledte omkostninger af projektet, fx:

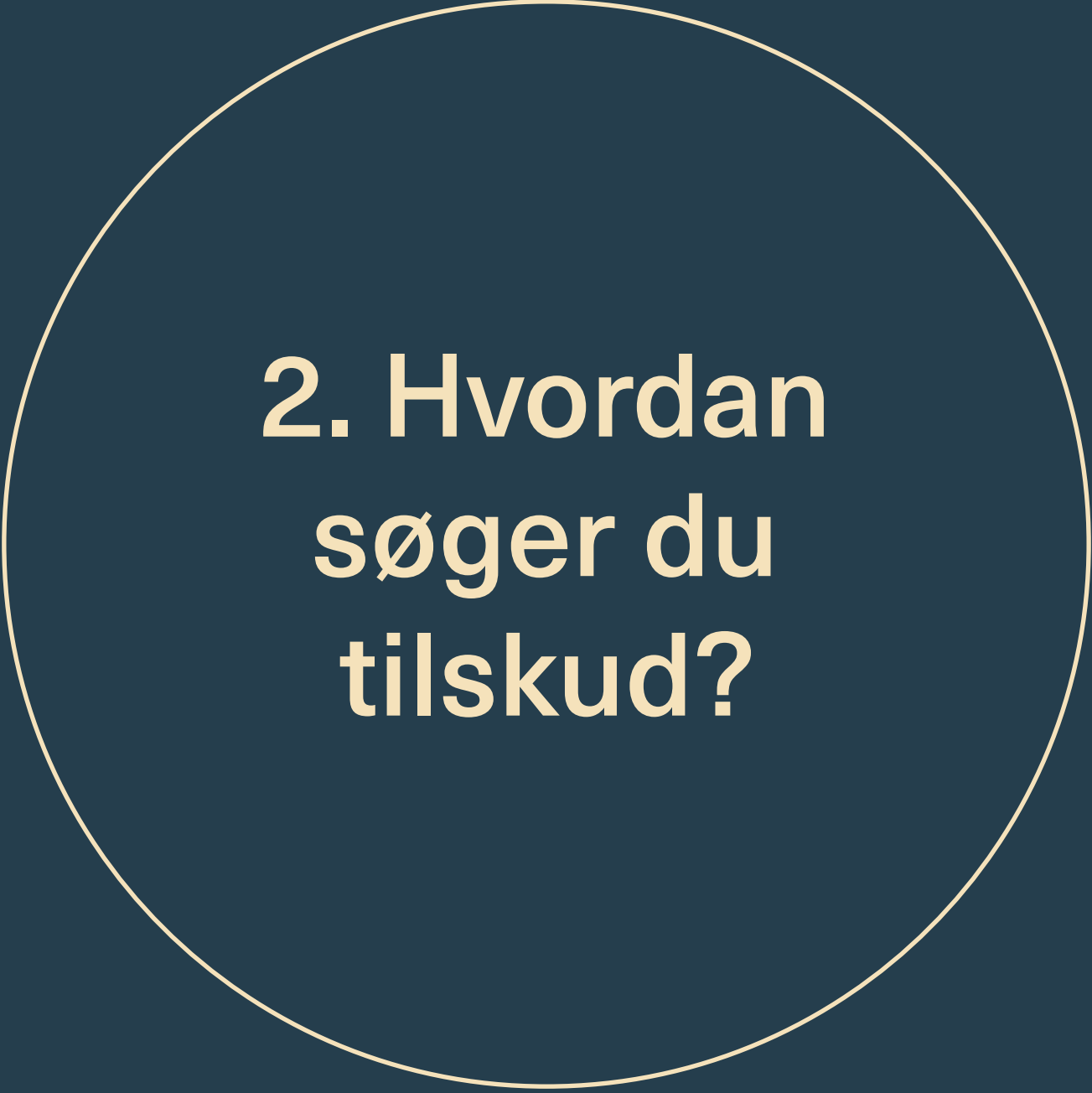
- Opkvalificering/uddannelse af personel
- Internt arbejde
- Følgeomkostninger, som opstår andre steder i produktionsleddet i forbindelse med tiltaget, fx produktionsstop
- Driftsomkostninger
- Finansielle omkostninger.

Opgørelsen af de støtteberettigede omkostninger skal være fratrukket:

- Moms din virksomhed ikke selv betaler
- Indtægter mv. som følge af projektet, fx tilbagekrediteringer, rabatter, salg af eksisterende udstyr og lignende, der opnås som følge af den tilskudsstøttede aktivitet under projektperioden.

Vær opmærksom på situationer, hvor kun en del af investeringsomkostningen er støtteberettiget. Det kunne eksempelvis være:

- Investeringsomkostningen angår en varmekilde, der både leverer til beboelse og erhverv. Den andel af investeringsomkostningen, der angår beboelse, er ikke støtteberettiget.
- Effekten af øget produktionskapacitet og – volumen er ikke støtteberettiget. Hvis projektet indeholder en væsentlig forøget produktionskapacitet og –volumen, må du kun medtage den investeringssum som et konkret anlæg, der producerer mængden i før-situationen, koster.
- Projekter, hvor overskudsvarme både udnyttes internt og eksternt. Her kan kun medtages investeringsomkostninger, som er relateret til den interne udnyttelse af overskudsvarmen.

**2. Hvordan
søger du
tilskud?**

2. Hvordan søger du tilskud?

Erhvervspuljens åbning annonceres i nyhedsmail, på SparEnergi.dk/erhvervspuljen og på Statens-tilskudspuljer.dk. Ansøgninger kan indsendes løbende og behandles efter et først-til-mølle princip. Indkomne ansøgninger sagsbehandles således i den rækkefølge, Energistyrelsen modtager dem. Et tiltag må kun fremgå af én aktiv ansøgning.

Hold dig opdateret om Erhvervspuljen

Modtag vores nyhedsmail, og få løbende information om Erhvervspuljen, og hvordan din virksomhed kan spare energi og CO₂.

[Tilmeld dig.](#)

2.1 Ansøgningsportalen

Ansøgninger indsendes elektronisk på [Energistyrelsens ansøgningsportal](#). Du kan evt. lade en rådgiver søge tilskud på dine vegne eller bidrage til ansøgningen.

Vejledning til at oprette sig i ansøgningsportalen og udfylde ansøgningsskema findes i en selvstændig trin-for-trin guide og video. Find begge under afsnittet "Hjælpeværktøjer" på SparEnergi.dk/erhvervspuljen.

2.2 Ansøgning om tilskud

En ansøgning består af et elektronisk ansøgningsskema med et beregningsskema samt en række bilag, der dokumenterer oplysninger om projektet.

2.2.1 Elektronisk ansøgningsskema

I det elektroniske ansøgningsskema skal du udfylde en række oplysninger om din virksomhed, samt om det energispare- og/eller CO₂-reducerende tiltag, du ønsker at udføre. I beregningsskemaet skal du bl.a. indtaste dit før- og efterforbrug, hvorefter din energibesparelse og CO₂-reduktion samt dit tilskud beregnes. Kapitel 3 beskriver, hvordan du skal opgøre dit energiforbrug i før- og eftersituationen.

2.2.2 Bilag til ansøgning

I ansøgningen skal du uploade en række bilag, du kan se hvilke i tabellen herunder. I tabellen er det oplyst, om bilaget er obligatorisk eller valgfrit, og om der findes en skabelon til det enkelte bilag. Du finder evt. skabeloner til bilag på SparEnergi.dk/erhvervspuljen, under "Hjælpeværktøjer". Specifikke krav til forskellige typer af projekter finder du i kap 4.

Titel	Beskrivelse	Skabelon	Obligatorisk
Bilag 1 - Dokumentation af energiforbruget i før-situationen	Du skal indsende dokumentation af dit nuværende energiforbrug. Yderligere vejledning se kapitel 3.	Nej	Ja
Bilag 2 - Dokumentation af før-situation	Du skal indsende dokumentation af før-situationen.	Nej	Ja
Bilag 3 - Estimering af årligt energiforbrug i efter-situationen	Du skal uploade dokumenter, der viser hvordan energiforbruget i efter-situationen er estimeret. Bilaget skal ikke indsendes for tiltag, hvor der er brugt standardløsninger eller en beregner.	Nej	Ja

Bilag 4 - Budget/Regnskab	Du skal indsende et budget, der viser forventede omkostninger ved tiltaget. Du skal også bruge bilag 4, når du søger udbetaling. Find skabelon på SparEnergi.dk/erhvervspuljen	Ja	Ja
Fuldmagt ved partsrepræsentation	Ved partsrepræsentation af fx en energirådgivningsvirksomhed, skal der vedhæftes en fuldmagt underskrevet af en person med stillingsfuldmagt for den ansøgende virksomhed. Find skabelon på SparEnergi.dk/erhvervspuljen	Ja	Ja
Udvidet projektbeskrivelse	Det anbefales at vedhæfte en udvidet projektbeskrivelse, da det kan hjælpe til en bedre forståelse af projektet og lette sagsbehandlingstiden af din ansøgning.	Nej	Nej
Dokumenter til beskrivelse af efter-situationen	Du kan vedhæfte yderligere dokumentation af din forventede efter-situation, fx i form af datablade, procesdiagrammer og tegninger over, hvor nye anlæg mv. tænkes placeret.	Nej	Nej
Tidsplan	Du kan vælge at vedhæfte en tidsplan over dit projekt.	Ja	Nej

2.3 Sagsbehandling og afgørelse

Energistyrelsen kan under sagsbehandlingen anmode om supplerende dokumentation, såfremt projektet ikke er tilstrækkeligt oplyst. Du har som udgangspunkt to uger til at indsende yderligere dokumentation.

Hvis din ansøgning opfylder kravene - evt. efter indhentning af yderligere dokumentation – får du en meddelelse om tilsagn om tilskud til dit projekt i ansøgningsportalen. Du skal acceptere tilsagnet gennem ansøgningsportalen. Bemærk at tilsagnet vil blive annulleret, hvis ikke det accepteres.

Energistyrelsen kan meddele afslag, hvis din ansøgningen ikke lever op til ansøgningskravene, herunder hvis du efter forespørgsel ikke er i stand til at levere tilstrækkelig dokumentation til at oplyse projektet.

Energistyrelsen bestræber sig på en gennemsnitslig sagsbehandlingstid på maksimalt otte uger. Sagsbehandlingstiden kan dog være længere eller kortere afhængig af behovet for indhentning af supplerende dokumentation. Der kan også forekomme længere sagsbehandlingstid end otte uger, hvis Energistyrelsen modtager mange ansøgning inden for kort tid, eller hvis der af anden grund opstår en ophobning af ansøgninger.

Du kan klage over afgørelsen af din ansøgning til Energiklagenævnet inden for fire uger, efter at du har fået meddelt afgørelse.

Bemærk!

Hvis der er noget vi er i tvivl om eller hvis der mangler nogle vigtige oplysninger kontakter vi jer.

2.4 Ansøgning om udbetaling af tilskud

Når projektet er gennemført, kan du søge om udbetaling af tilskud. Som udgangspunkt har du to år til at færdiggøre dit projekt, medmindre andet er fastsat i tilsagnet. Du skal ansøge om udbetaling af tilskud senest tre måneder efter, at dit projekt er afsluttet. Tilsagnet kan annulleres, hvis du ikke i tide søger om udbetaling, udsættelse eller andre ændringer i projektet.

Du søger om udbetaling via ansøgningsportalen. Vejledning til at udfylde ansøgningsskema til udbetaling findes i en selvstændig trin-for-trin guide på [SparEnergi.dk/erhvervspuljen](https://sparenergi.dk/erhvervspuljen).

Ved ansøgning om udbetaling skal du vedhæfte en underskrevet ansøgererklæring. Du skal bl.a. erklære, at virksomhedsstørrelse var korrekt angivet ved tilsagnstidspunktet, og at projektet ikke var påbegyndt før modtagelsen af kvittering på ansøgning. Ansøgererklæringen skal være underskrevet af en person, der via sin stillingsfuldmagt har retten til på virksomhedens vegne at kunne erklære, at de oplysninger, som opgives, er korrekte. Det kan fx være en person på ledelsesniveau i virksomheden eller en projektleder for det aktuelle projekt, der søges tilskud til.

Energistyrelsen skal på en af følgende måder kunne verificere, at personen, der har underskrevet ansøgererklæringen, er ansat i virksomheden:

- Personen er logget ind på ansøgerportalen med et virksomheds Mit-id
- Personen fremgår med titel på virksomhedens hjemmeside
- Personen fremgår som en af de tegningsberettigede i CVR-registret
- Der er vedhæftet en godkendt digital underskrift på ansøgererklæringen, som er verificeret af Mit-id.

Bemærk, at hvis tilskudsbeløbet udgør 500.000 kr. eller derover, skal regnskabet revideres i overensstemmelse med en revisionsinstruks udarbejdet af Energistyrelsen. Du finder Revisionsinstruksen som bilag til dit tilsagnsbrev. Revisionsinstruksen kan også ses på [SparEnergi.dk/erhvervspuljen](https://sparenergi.dk/erhvervspuljen).

Hvis tilskudsbeløbet er under 500.000 kr., skal du enten vedlægge en kopi af regnskabsbilagene samt dokumentation for betaling (se afsnit 2.5) eller få regnskabet revideret i overensstemmelse med ovennævnte revisionsinstruks udarbejdet af Energistyrelsen.

Bemærk!

Er dit tilskud over eller under 500.000 kr.?

Det er afgørende for, om regnskabet skal have en revisorerklæring, før du kan få dit tilskud udbetalt.

2.4.1 Bilag ved udbetaling

I ansøgningen om udbetaling skal du uploade en række bilag, du kan se hvilke i tabellen herunder. I tabellen er det oplyst, om bilaget er obligatorisk eller valgfrit, og om der findes en skabelon til det enkelte bilag. Du finder evt. skabeloner til bilag på [SparEnergi.dk/erhvervspuljen](https://sparenergi.dk/erhvervspuljen) under "Hjælpeværktøjer". Specifikke krav til forskellige typer af projekter finder du i kapitel 4.

Titel	Beskrivelse	Skabelon	Obligatorisk
Bilag 5 - Dokumentation for efter-situationen	Du skal indsende dokumentation af din efter-situation. Det kan fx være et billede af dit nye anlæg. Bilaget skal ikke indsendes for tiltag, hvor der er brugt standardløsninger eller en beregner for belysning eller varmforsyning på portalen.	Nej	ja
Bilag 6 - Dokumentation af det årlige energiforbrug i efter-situationen	Du skal indsende dokumenter, der viser energiforbruget i eftersituationen. Eventuelle forudsætninger skal dokumenteres fx ved datablade. Beregninger vedhæftes i Excel-filer. Bilaget skal ikke indsendes for tiltag, hvor der er brugt beregner for belysning eller varmforsyning på portalen.	Nej	Ja
Bilag 7 – Projektregnskab og liste over regnskabsbilag	Du skal indsende et projektregnskab over afholdte og betalte støtteberettigede omkostninger for projektet samt liste over regnskabsbilag. Tag gerne udgangspunkt i det budget (bilag 4), som du vedhæftede, da du ansøgte om tilsagn.	Ja	Ja

Bilag 8 - Revisorerklæring	Revisorerklæring er obligatorisk, når der søges om tilskud på 500.000 kr. eller derover. Søges der om mindre end 500.000 kr. i tilskud, er det valgfrit.	Nej	Ja
Bilag 9 – Regnskabsbilag samt dokumentation for betaling	Ansøger du om mindre end 500.000 kr. i tilskud, er det valgfrit, om du vil benytte revisorerklæringer eller vedlægge kopi af regnskabsbilagene samt dokumentation for betaling herfor.	Nej	Ja
Bilag 10 - Ansøgererklæring	Du skal vedhæfte en underskrevet ansøgererklæring. Du finder ansøgererklæringen som bilag til dit tilsagnsbrev.	Ja	Ja
Bilag 11 - Erklæring vedr. ikke "kriseramt virksomhed"	Skal udfyldes hvis du søger om 1 mio. kr. eller derover. Hvis du ansøger om at få udbetalt mindre end 1 mio. kr. skal erklæringen kun udfyldes, hvis du udtages til stikprøvekontrol.	Ja	Ja

2.5 Dokumentation ved udbetaling

Når du ansøger om udbetaling, skal du dokumentere den realiserede energibesparelse og CO₂-reduktion, så det endelige tilskud kan beregnes. Det gør du efter dokumentationskravene jf. kapitel 3, samt eventuelle konkrete betingelser for udbetaling, som er fastsat som vilkår i tilsagnet, fx krav om målinger i eftersituationen. Ved ansøgning om udbetaling skal du desuden dokumentere, at projektet er realiseret.

Vær opmærksom på, at du ved udbetaling kan blive bedt om at fremsende yderligere oplysninger, der dokumenterer, at betingelser for tilsagn og vilkår i tilsagn er opfyldt. Det kan f.eks. være ordrebekræftelse for køb af udstyr eller aftale om tilslutning til fjernvarme, der dokumenterer, at projektet ikke var påbegyndt inden ansøgning.

Husk

Du skal huske at få en ordrebekræftelse, da du kan blive bedt om at indsende den som dokumentation for, at du ikke er begyndt på dit projekt, før du indsendte din ansøgning til Erhvervspuljen.

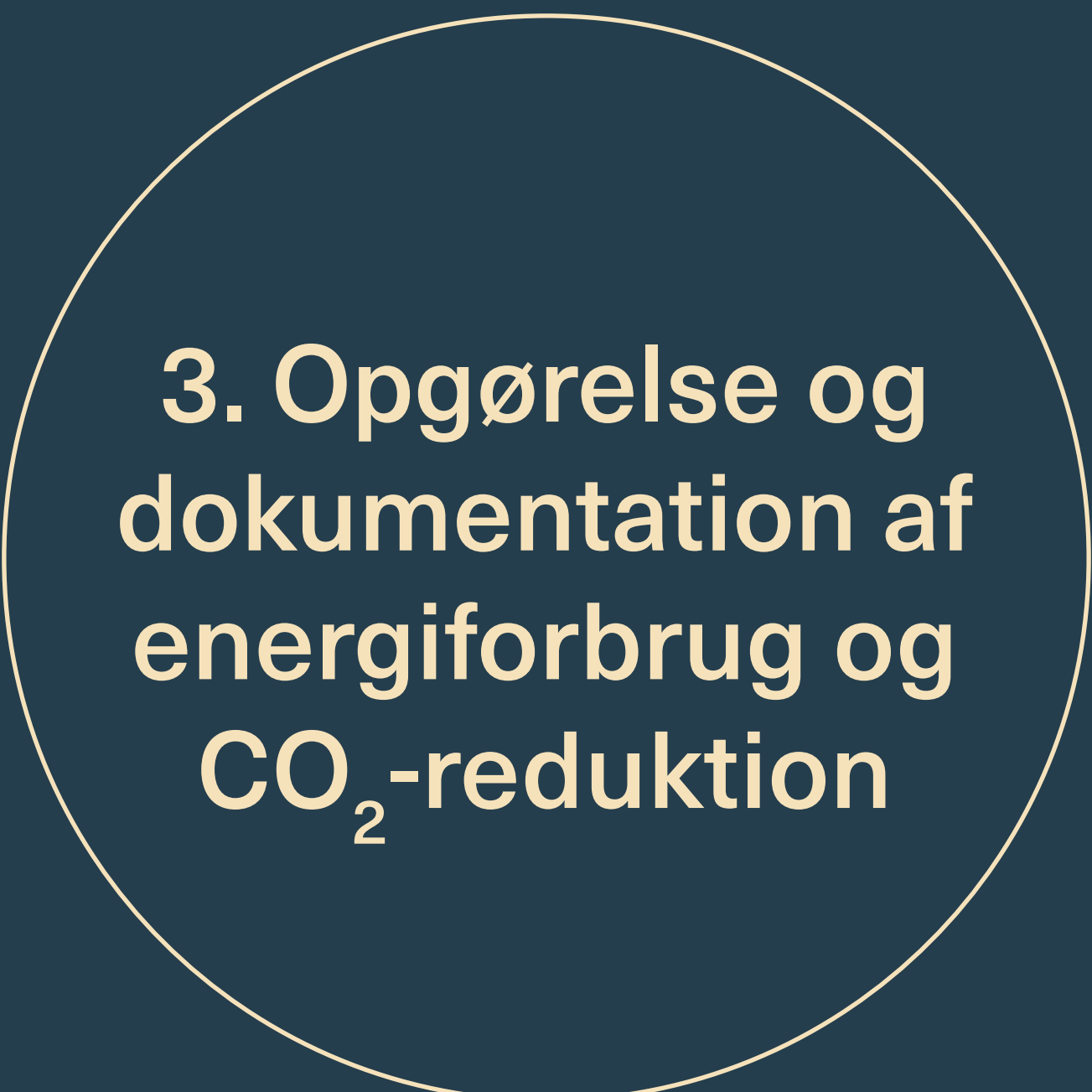
2.5.1 Krav til regnskabsbilag

Der er en række krav til regnskabsbilag. Herunder skal regnskabsbilag for tilskudsberettigede omkostninger af den udførende virksomhed være påført:

- Den udførende virksomheds CVR-nummer eller andet nationalt identifikationsnummer
- Hvilken virksomhed og hvilken adresse arbejdet vedrører
- Hvilket arbejde, der er udført i forhold til det tilskudsberettigede projekt
- Dokumentation for betaling af investeringsomkostninger. Betalingsdokumentationen kan være i form af et kontoudtog udstedt af jeres bank eller oplysninger fra din netbank. Betalingsdokumentationen skal indeholde:
  - Jeres bank- og kontooplysninger
  - Dato på betaling
  - BetalingsID – fx fakturaudsteders kontonummer
  - Overført beløb

Bemærk at alle udgifter skal afholdes og betales af den ansøgende virksomhed. Det betyder, at fakturaer skal være stillet korrekt til den ansøgende virksomhed, ligesom det skal dokumenteres, at den ansøgende virksomhed har betalt. For koncernforbundne virksomheder må betaling godt være foretaget af moderselskabet, dog skal fakturaerne være udstedt til den ansøgende virksomhed.

Indeholder en regning både tilskudsberettigede og ikke-tilskudsberettigede omkostninger, skal det klart fremgå, hvilke omkostninger, der er de tilskudsberettigede.

**3. Opgørelse og
dokumentation af
energiforbrug og
CO₂-reduktion**

3. Opgørelse og dokumentation af energiforbrug og CO₂-reduktion

Tilskuddets størrelse afhænger bl.a. af den energibesparelse eller CO₂-reduktion, der følger af det tiltag, du ønsker at gennemføre samt tiltagets levetid. Energibesparelsen opgøres som nettoforskellen mellem energiforbruget før og efter projektet og opgøres som første års besparelse. CO₂-reduktionen opgøres som nettoforskellen mellem de energirelaterede udledninger før, og de energirelaterede udledninger efter gennemførelsen af CO₂-spareprojektet. Levetiden er fastsat ud fra en tiltagskategori, se afsnit 3.4. Selve beregningen af energibesparelsen og CO₂-reduktionen sker automatisk i ansøgningens beregningsskema på portalen, når du indtaster energiforbrug før og efter, samt oplysninger om energitype.

For at gøre det lettere at opgøre energiforbruget har Energistyrelsen udviklet standardløsninger og beregnere, som du skal bruge til at søge tilskud. Standardløsninger hjælper dig med at beregne dit energiforbrug ud fra få oplysninger om dit projekt. Du skal selv overføre energiforbruget udregnet i standardløsningen til beregningsskemaet på ansøgningsportalen, hvorefter det ansøgte tilskud beregnes. Beregnere er integreret på ansøgningsportalen og er simple standardløsninger, som ved få indtastninger beregner energibesparelsen for dit projekt. Energistyrelsen har udviklet beregnere for de projektyper, som bliver søgt mest – udskiftning af ældre belysning og udskiftning af varmforsyning.

Er dit projekt ikke omfattet af puljens standardløsninger eller beregnere skal energiforbruget som udgangspunkt opgøres ved hjælp af fakturaer. I visse tilfælde kan før-forbruget opgøres ved repræsentativ og retvisende måling eller teoretisk beregning. Dette er tilfældet, når et faktureret forbrug ikke med tilstrækkelig sikkerhed begrænser til før-forbruget eller ikke kan dokumenteres, fordi der anvendes eget-produceret brændsel. Du skal oplyse hvilken metode du har brugt til at komme frem til energiforbruget både i før- og efter-situationen.

Alle forudsætninger, der brugt i forbindelse med opgørelsen af energiforbruget, energibesparelsen og CO₂-reduktionen skal dokumenteres med referencer til de anvendte kilder, så det er muligt at genfinde data. Projektet skal være fuldt oplyst, før du kan få tilsagn om tilskud eller udbetaling af tilskud.

I figuren på næste side kan du se, hvor du kan læse nærmere om, hvordan du skal opgøre og dokumentere dit projekt, afhængig af hvilken type projekt, du ønsker at gennemføre.

Standardløsninger og beregnere

Standardløsninger og beregnere gør det nemt for dig at beregne, hvor meget energi dit projekt sparer, så du slipper for at lave detaljerede beregninger og målinger for bestemte projektyper.

Du finder dem alle sammen på [SparEnergi](#).

Tilskudsberegnere

Hvis du på forhånd vil vide, hvad du kan forvente at få i tilskud, kan du bruge tilskudsberegnerne. Du kan bruge dem, hvis du vil skifte til LED-belysning eller udskifte en mindre varmekilde til en grønnere løsning. På den måde kan du hurtigt finde ud af, om Erhvervspuljen kan være til gavn for din virksomhed.

Du finder beregnerne på [SparEnergi](#).

Hvordan skal jeg opgøre mit energiforbrug?

A

Jeg vil udskifte belysning

Ældre belysning til LED.
Afsnit 3.1.1

Fra LED til LED.
Afsnit 3.1.2

B

Jeg vil udskifte en kedel/kalorifer

Dokumenteret forbrug under
15.000 Nm³ naturgas
15.000 L olie
32.000 kg træpiller
Afsnit 3.2.1

Dokumenteret forbrug over
15.000 Nm³ naturgas
15.000 L olie
32.000 kg træpiller
Afsnit 3.2.2

Forbrug uden faktura.
Afsnit 3.2.3

C

Jeg har en anden type projekt

Målinger.
Afsnit 3.3.1

Teoretiske beregninger.
Afsnit 3.3.2

Frivillige standard-løsninger.
Afsnit 3.3.3

3.1 Udskiftning af belysning

3.1.1 Udskiftning af ældre almen belysning til LED

Skal du udskifte ældre belysning, fx lysstofrør til LED belysning, skal du anvende belysningsberegneren i ansøgningsskemaets fane 4. Beregneren er integreret i ansøgningsskemaet på ansøgningsportalen og kan på baggrund af få indtastninger beregne energibesparelsen for dit projekt.

I beregneren skal du angive følgende oplysninger om dit belysningsprojekt:

- Du skal angive adressen, hvor tiltaget udføres
- Dine forventede investeringsomkostninger.
- For hver lyskildetype skal du indtaste antal samt effekt af lyskilde.
- Du skal vælge branchekategori eller anvendelsesområde for virksomheden, hvor tiltaget foretages.

Dokumentationskrav

Når du anvender beregneren for belysning, skal du vedhæfte følgende dokumentation:

- Antal lyskilder dokumenteres med oversigtsbillede/plantegning eller et tilbud fra en installatør, hvor antallet af lyskilder, der skal udskiftes, er sandsynliggjort.
- Effekten af lyskilderne i før-situationen dokumenteres ved nærbillede af lyskilden og evt. datablad eller et tilbud fra en installatør, hvor effekt af lyskilderne, der skal udskiftes, tydeligt fremgår.
- Driftstimerne dokumenteres kun, hvis du vælger toholdskifte eller konstant drift. I så fald skal det dokumenteres ved fx vagtplaner eller el-målinger.
- Et budget over de støtteberettigede investeringsomkostninger.

Ved udbetaling skal du dokumentere, at projektet er gennemført, se yderligere information i afsnit 2.5.

Hvis du søger til flere belysningsprojekter

Beregneren i ansøgningsskemaet kan kun benyttes til belysningsprojekter, som udføres på samme adresse. Hvis du har belysningsprojekter på flere adresser, skal du lave én ansøgning pr. adresse. Du kan også vælge at søge i samme ansøgning ved at benytte bilaget "Supplerende tiltag til beregneren", som du finder under hjælpeværktøjer på SparEnergi.dk/erhvervspuljen og indtaste før- og efterforbruget herfra i ansøgningsskemaets fane 7.

3.1.2 Andre belysningsprojekter

Skal du lave belysningsprojekter, som ikke omhandler udskiftning af ældre belysning til LED fx udskifte fra LED til LED eller installation af styring, skal du opgøre dit før- og efterforbrug efter retningslinjer i afsnit 3.3.1 målinger eller afsnit 3.3.2 teoretisk beregninger. Energiforbruget udfyldes i fane 7 i ansøgningsskemaet. .

3.2 Udskiftning af varmforsyning

Skal du udskifte en kedel eller en kalorifer afhænger opgørelsesmetoden af din kedel/kalorifers forbrug. Du skal anvende en af tre mulige opgørelsesmetode beskrevet herunder.

Brug tilskudsberegneren

For at se, hvor meget du kan få i tilskud, hvis du vil skifte til LED-belysning, skal du kun indtaste få oplysninger om lyskilderne og investeringsomkostningerne.

Du finder tilskudsberegneren [her](#).

3.2.1 Udskiftning af varmforsyning med mindre forbrug

Beregneren til udskiftning af varmforsyning med mindre forbrug skal benyttes, hvis du søger tilskud til udskiftning af mindre brændselskedler, strålevarmer og kaloriferer, som benytter naturgas-, olie-, eller træpiller som brændsel. Din kedel, kalorifer eller strålevarmer defineres som mindre, hvis dit årlige forbrug er under eller lig med 15.000 m³ naturgas, 15.000 L olie eller 32.000 kg træpiller. Udskiftningen af kedel, strålevarmer eller kalorifer skal være til varmepumpe, fjernvarme, træpillekedel, elkedel, halmkedel eller træflis kedel. Varmeforsyningsberegneren findes på fane 5 i ansøgningsskemaet på ansøgningssportalen.

Ved opgørelsen af energiforbruget, skal det fakturerede energiforbrug for samtlige brændselskedler, kaloriferer og strålevarmere, der indgår i projektet, dvs. på tværs af projektets tiltag, opgøres som ét samlet energiforbrug pr. brændselstype. Derved er det størrelsen af det samlede fakturerede energiforbrug pr. brændselstype, som afgør, om du skal anvende beregneren for udskiftning af varmforsyning med mindre forbrug, eller du skal anvende beregneren for udskiftning af varmforsyning med større forbrug.

Når du anvender beregneren skal du angive følgende oplysninger om dit projekt:

- Adressen hvor tiltaget udføres
- Forventede investeringsomkostninger
- Hvilken brændselstype du anvender
- Størrelsen af dit brændselsforbrug
- Såfremt en del af det areal, der opvarmes af kedlen, er bolig, skal du angive boligarealet, da det ikke er muligt at få støtte til beboelse. Boligarealet skal være det samme, som fremgår af BBR-registret
- Hvilken varmekilde du ønsker at udskifte til

Dokumentationskrav

Når du anvender beregneren skal du vedhæfte følgende dokumentation:

- Brændselsforbrug skal dokumenteres ved faktura eller opgørelse fra gasleverandøren. Opgørelsen skal dække over 12 sammenhængende måneder eller tre sammenhængende år forud for ansøgning. Hvis du årsafregnes må den indsendte faktura maksimalt være et år gammel på ansøgningstidspunktet. Hvis du ikke årsfaktureres må den nyeste faktura højst være 2 mdr. gammel på ansøgningstidspunktet. Det er det regulerede gasforbrug fra fakturaen eller opgørelsen, der skal benyttes i beregneren.
- Et budget over de støtteberettigede investeringsomkostninger.

Ved udbetaling skal du dokumentere, at projektet er gennemført, se yderligere information i afsnit 2.5.

Hvis du har flere kedler, der skal udskiftes

Du kan godt søge til flere kedler, strålevarmere eller kaloriferer i samme ansøgning, hvis de bruger samme energitype, så længe at brændselsforbruget på fakturaen i alt er under de nævnte grænser, og tiltagene finder sted på samme adresse. Hvis du ønsker at udskifte flere kedler, kaloriferer eller strålevarmere på forskellige adresser og/eller med forskellige energityper, hvor hvert brændselsforbrug er under de nævnte grænser, skal du

Se dit tilskud på forhånd

Det kræver kun få klik og oplysninger at bruge tilskudsberegneren.

Hvis du fx har et forbrug på 6000 m³ naturgas og skifter til fjernvarme, viser beregneren, at du kan forvente et tilskud på op til 80.000 kr.

Du finder beregneren [her](#).

lave én ansøgning pr. adresse/energitype. Du kan også vælge at søge i samme ansøgning ved at benytte bilaget "Supplerende tiltag til beregneren", som du finder under hjælpeværktøjer på SparEnergi.dk/erhvervspuljen og indtaste før- og efterforbruget herfra i fane 7.

3.2.2 Udskiftning af varmforsyning med større forbrug

Beregneren til udskiftning af varmforsyning med større forbrug skal benyttes, hvis du søger tilskud til udskiftning af brændselskedler, strålevarmer og kaloriferer, som benytter naturgas, olie eller træpiller som brændsel, og hvis dit brændselsforbrug er større end 15.000 m³ naturgas, 15.000 L olie eller 32.000 kg træpiller. Bruger din varmforsyning LPG eller træ/ træaffald som brændsel, skal du også benytte beregneren til udskiftning af varmforsyning med større forbrug uanset forbrugets størrelse. Udskiftningen skal være til varmepumpe, fjernvarme, træpillekedel, elkedel, halmkedel eller træflis kedel. Varmeforsyningsberegneren findes på fane 6 i ansøgningsskemaet på ansøgningsportalen.

Ved opgørelsen af energiforbruget, skal det fakturerede energiforbrug for samtlige brændselskedler, kaloriferer og strålevarmere, der indgår i projektet, dvs. på tværs af projektets tiltag, opgøres som ét samlet energiforbrug pr. brændselstype. Derved er det størrelsen af det samlede energiforbrug pr. brændselstype, som afgør, om du skal anvende beregneren til udskiftning af varmforsyning med større forbrug, eller du skal anvende beregneren til udskiftning af varmforsyning med mindre forbrug.

Når du anvender beregneren, skal du angive følgende oplysninger om dit projekt:

- Adressen hvor tiltaget udføres
- Forventede investeringsomkostninger
- Hvilken brændselstype du anvender
- Størrelsen af dit brændselsforbrug
- Effekten på din nuværende varmekilde
- Såfremt en del af det areal, der opvarmes af kedlen, er bolig, skal du angive boligarealet, da det ikke er muligt at få støtte til beboelse. Boligarealet skal være det samme, som fremgår af BBR-registreret.
- Hvilken varmekilde du ønsker at udskifte til
- Forventede effekt på den nye varmforsyning

Dokumentationskrav

Når du anvender beregneren, skal du vedhæfte følgende dokumentation:

- Brændselsforbrug skal dokumenteres ved faktura eller opgørelse fra gasleverandøren. Opgørelsen skal dække over 12 sammenhængende måneder eller tre sammenhængende år forud for ansøgning. Hvis du årsafregnes må den indsendte faktura maksimalt være et år gammel på ansøgningstidspunktet. Hvis du ikke årsfaktureres må den nyeste faktura højst være 2 mdr. gammel på ansøgningstidspunktet. Det er det regulerede gasforbrug fra fakturaen eller opgørelsen, der skal benyttes i beregneren.
- Effekten på kedel/ kalorifer/ strålevarmer dokumenteres, eksempelvis gennem et billede af mærkepladen. Hvis du har mere end en varmekilde, skal du dokumentere effekten for hver.
- Et budget over de støtteberettigede investeringsomkostninger.

Ved udbetaling skal du indsende dokumentation for dit nye anlæg herunder effekten på den nye varmforsyning. Det kan f.eks. være et billede af mærkepladen, hvor effekt fremgår, eller en ordrebekræftelse/faktura, hvor oplysninger om anlægget fremgår. Du skal desuden dokumentere betaling af omkostningerne til projektet, se yderligere information i afsnit 2.5.

Hvis du har flere kedler, der skal udskiftes

Du kan godt søge til flere kedler, strålevarmere eller kaloriferer i samme tiltag, hvis de bruger samme energitype, så længe hele tiltaget finder sted på samme adresse. Hvis du ønsker at udskifte flere kedler, kaloriferer eller strålevarmere på forskellige adresser og/eller med forskellige energityper, skal du lave én ansøgning pr. adresse/energitype. Du kan også vælge at søge i samme ansøgning ved at benytte bilaget "Supplerende tiltag til beregningen", som du finder under hjælpeværktøjer på SparEnergi.dk/erhvervspuljen og indtaste før- og efterforbruget herfra i fane 7.

3.2.3 Udskiftning af varmforsyning uden faktura for energiforbruget i før-situationen

Opgørelsesmetoder i dette afsnit finder kun anvendelse i følgende tilfælde, hvor energiforbruget i før-situationen ikke kan dokumenteres ved fakturaer:

- Det fakturerede forbrug begrænser sig ikke med sikkerhed til før-forbruget. Dette kan fx være, hvis en kedel forsyner flere bygninger, men kun en del af kedlens fakturerede forbrug konverteres i eftersituationen.
- Du anvender eget produceret brændsel fx halm

Standardløsninger for udskiftning af varmforsyning uden faktura

De obligatoriske standardløsninger for udskiftning af varmforsyning uden faktura skal benyttes, hvis du søger tilskud til udskiftning af brændselskedler, strålevarmer og kaloriferer, som benytter naturgas, olie, LPG, halm, træpiller eller træ og træaffald som brændsel. Udskiftningen skal være til en varmepumpe, fjernvarme, en træpillekedel, en elkedel, en halmkedel eller en træfliskedel.

Der er i alt tre standardløsninger for udskiftning af varmforsyning uden faktura:

1. Udskiftning af varmforsyning – rumopvarmning og brugsvand
2. Udskiftning af varmforsyning – opvarmning og udtørring af konventionelle svinestalde
3. Udskiftning af varmforsyning – opvarmning af konventionelle slagtekyllingestalde

Standardløsningerne benyttes til at beregne energiforbruget i før- og eftersituationen. Energiforbruget indtastes efterfølgende i ansøgningsskemaet fane 7, og standardløsningen vedhæftes ansøgningen som bilag.

De er samlet i et excelark, som du finder på Spareenergi under hjælpeværktøjer.

Såfremt det er muligt at foretage repræsentative målinger af energiforbruget, kan Energistyrelsen dispensere for brug af standardløsningerne. Hvis du ønsker at opgøre dit energiforbrug med målinger henvises til standardforudsætninger for virkningsgrader nederst i afsnittet og opgørelse af målinger i afsnit 3.3.1.

Standardløsningen for udskiftning af varmforsyning uden faktura:

1. Udskiftning af varmforsyning – rumopvarmning og brugsvand
2. Udskiftning af varmforsyning – opvarmning og udtørring af konventionelle svinestalde
3. Udskiftning af varmforsyning – opvarmning af konventionelle slagtekyllingestalde

1. Rumopvarmning og brugsvand

Standardløsningen finder anvendelse på projekter, som udskifter varmforsyning, som benyttes til opvarmning af bygninger og brugsvand. Bemærk, du kan ikke benytte standardløsningen, hvis du udnytter overskudsvarme fra f.eks. ventilationsanlæg eller tryklufsanlæg.

Når du anvender standardløsningen skal du angive følgende oplysninger om dit projekt:

- Hvornår din bygning er opført/ om- eller tilbygget
- Arealet og anvendelsen af bygningen
- Hvilken brændselstype du anvender
- Effekten på din nuværende varmekilde
- Bruges varmekilden til at opvarme brugsvand
- Hvilken varmekilde du ønsker at udskifte til

Alderen og arealet skal stemme overens med BBR. Det er altid det nyeste årstal, som fremgår af BBR, som skal anvendes.

Når du anvender standardløsningen skal du vedhæfte følgende dokumentation:

- Effekten på kedel/ kalorifer/ strålevarmer dokumenteres, eksempelvis gennem et billede af mærkepladen. Hvis du har mere end en varmekilde, skal du dokumentere effekten for hver.
- En redegørelse for, hvorfor nøgletal er brugt samt dokumentation for dette.
- Hvis du benytter standardløsningen, fordi dit fakturerede forbrug ikke begrænser sig til projektet, skal du indsende faktura til at validere det beregnede energiforbrug i standardløsningen.
- BBR meddelelse på ansøgningstidspunktet.
- Et budget over de støtteberettigede investeringsomkostninger.

Ved udbetaling skal du indsende dokumentation for dit nye anlæg herunder effekten på den nye varmforsyning. Det kan f.eks. være et billede af mærkepladen, hvor effekt fremgår, eller en ordrebekræftelse/faktura, hvor oplysninger om anlægget fremgår. Du skal desuden dokumentere betaling af omkostningerne til projektet, se yderligere information i afsnit 2.5

2. Opvarmning og udtørring af konventionelle svinestalde

Standardløsningen finder anvendelse på tiltag, der indebærer udskiftning af varmforsyning til opvarmning og udtørring i konventionelle svinestalde.

Når du anvender standardløsningen skal du angive følgende oplysninger om dit projekt:

- Type og antal af grise
- Udtørres stalde med olievarmekanoner
- Hvilken brændselstype du anvender
- Udtørres staldene med olievarmekanoner
- Størrelsen på din nuværende varmekilde
- Hvilken varmekilde du ønsker at udskifte til.

Bemærk!

Hvis kun dele af dit projekt er omfattet af standardløsninger, skal du beregne energibesparelsen fra de dele med standardløsningen og det resterende vha. målinger eller beregninger, jf. afsnit 3.3.1 og 3.3.2.

Når du anvender standardløsningen skal du vedhæfte følgende dokumentation:

- Effekten på kedel/ kalorifer/ strålevarmer dokumenteres, eksempelvis gennem et billede af mærkepladen. Hvis du har mere end en varmekilde, skal du dokumentere effekten for hver.
- Dokumentation på besætningsstørrelsen ved enten at indsende en årsrapport, der maksimalt er 12 måneder gammel på ansøgningsdatoen, eller et udklip fra CHR.dk på ansøgningstidspunktet.
- Hvis der i grisestalden udtørres med olievarmekanoner og de udskiftes, skal de dokumenteres via billeder og fakturaer for olieforbruget.
- Et budget over de støtteberettigede investeringsomkostninger.
- Hvis du benytter standardløsningen, fordi dit fakturerede forbrug ikke begrænser sig til projektet, skal du indsende faktura til at validere det beregnede energiforbrug i standardløsningen.

Ved udbetaling skal du indsende dokumentation for dit nye anlæg herunder effekten på den nye varmforsyning. Det kan f.eks. være et billede af mærkepladen, hvor effekt fremgår, eller en ordrebekræftelse/faktura, hvor oplysninger om anlægget fremgår. Du skal desuden dokumentere betaling af omkostningerne til projektet, se yderligere information i afsnit 2.5

3. Opvarmning af konventionelle slagtekyllingestalde

Standardløsningen finder anvendelse på tiltag, der indebærer udskiftning af varmforsyning til opvarmning i konventionelle slagtekyllingestalde.

Når du anvender standardløsningen skal du angive følgende oplysninger om dit projekt:

- Antallet af konventionelle slagtekyllinger
- Hvilken brændselstype du anvender
- Størrelsen på din nuværende varmekilde
- Hvilken varmekilde du ønsker at udskifte til.

Når du anvender standardløsningen skal du vedhæfte følgende dokumentation:

- Effekten på kedel/ kalorifer/ strålevarmer dokumenteres, eksempelvis gennem et billede af mærkepladen. Hvis du har mere end en varmekilde, skal du dokumentere effekten for hver
- Dokumentation på besætningsstørrelsen ved enten at indsende en årsrapport, der maksimalt er 12 måneder gammel på ansøgningsdatoen, eller et udklip fra CHR.dk på ansøgningstidspunktet
- Hvis du benytter standardløsningen, fordi dit fakturerede forbrug ikke begrænser sig til projektet, skal du indsende faktura til at validere det begrænsede energiforbrug i standardløsningen.
- Et budget over de støtteberettigede investeringsomkostninger.

Ved udbetaling skal du indsende dokumentation for dit nye anlæg herunder effekten på den nye varmforsyning. Det kan f.eks. være et billede af mærkepladen, hvor effekt fremgår, eller en ordrebekræftelse/faktura, hvor oplysninger om anlægget fremgår. Du skal desuden dokumentere betaling af omkostningerne til projektet, se yderligere information i afsnit 2.5

Virkningsgrad

En virkningsgrad fortæller, hvor godt din kedel udnytter energien i dit brændsel, og hvor meget varme du kan producere med dit brændselsforbrug. Det vil altså sige, at hvis du har en høj virkningsgrad, bruger din kedel mindre brændsel, end hvis du har en lav virkningsgrad.

Standardforudsætninger for virkningsgrader

Hvis dit projekt ikke er omfattet af de obligatoriske standardløsninger beskrevet ovenfor eller beregnerne i ansøgningsskemaet, skal du opgøre kedlens energiforbrug på følgende måde:

- Virkningsgraden opgøres med obligatoriske standardforudsætninger for virkningsgrader, som ses i nedenstående tabel.
- Energiforbruget opgøres ved brug af målinger eller teoretisk beregning. Du kan læse mere om opgørelsesmetode for målinger og teoretiske beregninger i kap. 3.3.1 og 3.3.2.

Du skal også bruge standardforudsætningerne i nedenstående tabel, hvis dit projekt omhandler optimering af udstyr, der ikke er kedler, brændere eller tilhørende reguleringsudstyr, men som giver en besparelse på en kedels energiforbrug. Standardforudsætningen benyttes i disse tilfælde altid til opgørelse af virkningsgraden i før-situationen og – såfremt kedlen leverer energi i efter-situationen – også i efter-situationen.

Omhandler dit projekt optimering af en kedels virkningsgrad, kan du finde information om opgørelsesmetoden i kap. 4.1.

Ved opgørelsen af brændselskedlernes, kaloriferernes og strålevarmeres effekt skal effekten (kW) af samtlige brændselskedler, kaloriferer og strålevarmere, der indgår i projektet pr. matrikel, dvs. på tværs af projektets tiltag, opgøres som én samlet effekt (kW) pr. brændselstype.

Virkningsgrader

Naturgas/LPG med effekt til og med 1000 kW	80%
Naturgas/LPG med effekt over 1000 kW	90%
Olie/ kul/ koks	80%
Træpille, flis, træ og træaffald til og med 1000 kW	80%
Træpille, flis, træ og træaffald over 1000 kW	90%
Halm	70%

Eksempel 1:

Hvis du har to gaskedler med effekt på 500 kW hver, samt en gaskalorifer på 70 kW bliver den samlede effekt = 500 kW + 500 kW + 70 kW = 1070 kW. Hermed er den samlede varmforsyningseffekt 1070 kW, og du skal benytte en virkningsgrad på 90 %.

Eksempel 2:

Hvis du har en gaskedel på 750 kW, en gaskalorifer på 50 kW samt en oliekedel på 50 kW bliver den samlede effekt for gas = 750 kW + 50 kW = 800 kW og den samlede effekt for olie = 50 kW. Hermed skal benytte en virkningsgrad på 80 % for gasdelen og 80 % for oliedelen.

3.3 Opgørelse af øvrige projekttyper

Er dit projekt ikke omfattet af puljens beregnere eller obligatoriske standardløsninger skal energiforbruget som udgangspunkt opgøres ved hjælp af fakturaer. I visse tilfælde kan før-forbruget opgøres ved repræsentativ og retvisende måling eller teoretisk beregning. Dette er tilfældet, når et faktureret forbrug

- ikke med tilstrækkelig sikkerhed begrænser til før-forbruget. Dette kan fx være optimering af et procesanlæg, som anvender damp produceret på en kedelcentral.
- ikke kan dokumenteres, fordi der anvendes eget-produceret brændsel. Det er fx træaffald.

I de tilfælde opgøres energiforbruget ved hjælp af én af følgende tre metoder:

- Målinger
- Frivillige standardløsninger
- Teoretisk beregninger

3.3.1 Målinger

Hvis du bruger målinger til at opgøre et energiforbrug før- og/eller efter implementering af tiltaget, skal de være:

- **Valide**
Målere og målemetoder skal leve op til gældende standarder inden for deres område.
- **Repræsentative**
Målingerne skal give et repræsentativt billede af middelforbruget for et år for det omfattede udstyr og dets driftssituation. Målingerne må maksimalt være et år gamle på ansøgningstidspunktet.
- **Direkte anvendelige**
Du skal anvende målinger direkte uden at foretage korrektioner pga. usikkerheder.

Det er et krav, at du redegør for at målinger, målemetode, usikkerheder og måleperioder er valide, og at de er repræsentative for et år.

Ved ansøgning om tilskud skal du desuden indsende faktura for energiforbrug for at verificere målingerne. Perioden er enten 12 sammenhængende måneder eller tre sammenhængende år forud for ansøgning. Hvis du ikke årsfaktureres må den nyeste faktura højst være 2 mdr. gammel på ansøgningstidspunktet. Hvis dit energiforbrug afhænger af din produktion, skal du opgøre produktionen inden for samme periode.

Dokumentation

Hvis du anvender målinger gælder følgende dokumentationskrav:

- Tilstrækkeligt med data til at målinger kan kontrolleres
- Dokumentation for energi og produktion:
  - For energiforbrug: Målinger, faktura for indkøbt brændsel mv.
  - Hvis produktion påvirkes: Målinger, produktionstællinger, ordrebøger, procesdiagrammer, mv.
- Dokumentation af nuværende udstyr og/eller fremtidig udstyr, fx:

Brug demoarket

Hvis du kender dit energiforbrug, før og efter du gennemfører dit projekt, kan du bruge vores demoark til at beregne, hvor meget du kan få i tilskud.

Du finder demoarket [her](#).

- Tegninger: Som illustrerer anlæggets placering i virksomheden, fx plan-tegninger, oversigt over rørføringer eller opmålinger af rørstrækninger.
- Procesdiagrammer: Som entydigt forklarer energi- og produktstrømme.
- Datablad over anlæg
- Foto af anlæg, fx billede af mærkepladen og et billede af selve anlægget.

De enkelte tiltag i projektet skal beskrives, så det er forståeligt for en tredjepart.

I forbindelse med ansøgningen skal du redegøre for, hvordan energiforbruget i efter-situationen vil blive opgjort, efter at tiltaget er udført. Det kan fx være ved konkrete målinger, der tager udgangspunkt i datablad for det nye anlæg.

Ved udbetaling skal du yderligere dokumentere, at projektet er gennemført, se afsnit 2.5.

3.3.2 Teoretiske beregninger

Teoretiske beregninger skal forstås som alle beregninger, der foretages for at kunne bestemme energiforbruget. Beregninger kan fx foretages ved hjælp af nøgletal eller standardforudsætninger.

Standardforudsætninger:

Energistyrelsen har fastsat en række standardforudsætninger til at beregne projektets energiforbrug, som du som ansøger derfor ikke selv skal fremskaffe eller dokumentere. Nogle er obligatoriske og andre er valgfrie, se herunder hvilke:

Obligatoriske standardforudsætninger (find dokumentet [her](#))

- Brændværdier
- CO₂-emissionsfaktorer
- Standardenergi priser
- Udetemperaturer
- Graddage
- Nøgletal for varmekonsum i bygninger
- Nøgletal for varmekonsum og rotationer i konventionelle svine- og slagtekyllingestalde

Valgfrie standardforudsætninger (find dokumentet [her](#))

- Driftstider for ventilation og indendørs belysning.
- GUF/GAF-forhold
- Komfortventilation (luftskifte, varmevirkningsgrad og indblæsningstemperatur)

Graddagekorrektur

Du kan graddagekorrigerer dit energiforbrug, hvis dit forbrug er temperaturafhængigt. Hvis du graddagekorrigerer, skal du benytte Energistyrelsens obligatoriske standardforudsætning for graddage. Du skal ikke graddagekorrigerer, hvis du benytter en af beregnerne eller en standardløsning.

Forudsætninger og nøgletal

Hvis tiltaget ikke er omfattet af standardforudsætningerne, skal de anvendte forudsætninger eller nøgletal i beregningerne dokumenteres. Det skal fremgå, hvor nøgletallet/ forudsætningen stammer fra, fx relevante standarder og du skal indsende en uddybende forklaring på, hvorfor netop disse forudsætninger anvendes, og at de er gældende i den konkrete situation. Det skal også fremgå, at nøgletallene giver et rimeligt resultat i forhold til den aktuelle situation. Hvis du henviser til

eksterne kilder som eksempelvis rapporter eller datablade, skal det tydeligt fremgå, hvilket sidetal nøgletallet er taget fra.

Ved ansøgning om tilskud skal du desuden indsende faktura for energiforbrug for at verificere beregningerne. Perioden er enten 12 sammenhængende måneder eller tre sammenhængende år forud for ansøgning. Hvis du ikke årsfaktureres må den nyeste faktura højst være 2 mdr. gammel på ansøgningstidspunktet. Hvis dit energiforbrug afhænger af din produktion, skal du opgøre produktionen inden for samme periode.

Dokumentation

Dokumentationen ved teoretiske beregninger skal indeholde:

- Tilstrækkeligt med data til at beregninger og forudsætninger kan kontrolleres, herunder en skriftlig vurdering af, hvorfor det beregnede energiforbrug virker realistisk.
- For nøgletal og forudsætninger, som ikke er omfattet af Energistyrelsens standardforudsætninger, skal der vedlægges referencer til de anvendte kilder, så det er muligt at genfinde data.
- Ved ansøgning: Fakturaer for indkøbt energi, som er over 12 sammenhængende måneder eller tre sammenhængende år forud for ansøgning. Hvis du årsafregnes må den indsendte faktura maksimalt være et år gammel på ansøgningstidspunktet. Hvis du månedsfaktureres må den ældste faktura højst være 14 mdr. gammel. Hvis produktionsdata indgår i beregningerne skal de afspejle samme periode.
- Dokumentation af nuværende eller nye anlæg, fx:
  - Tegninger: Som illustrerer anlæggets placering i virksomheden, fx plantegninger, oversigt over rørføringer eller opmålinger af rørstrækninger.
  - Procesdiagrammer: Som entydigt forklarer energi- og produktstrømme.
  - Datablad over anlæg
  - Foto af anlæg, fx billede af mærkepladen og et billede af selve anlægget.

De enkelte tiltag i projektet skal beskrives, så det er forståeligt for en tredjepart.

3.3.3 Frivillige standardløsninger

De frivillige standardløsninger kan anvendes til opgørelse af energiforbruget i både før- og efter-situationen for konkrete projektyper. Standardløsninger kan hjælpe med at beregne energiforbruget og kræver mindre dokumentation, end hvis der anvendes målinger eller teoretiske beregninger. Standardløsningerne kan findes på [SparEnergi.dk/erhvervspuljen](https://sparenergi.dk/erhvervspuljen) og består af en excel-fil samt tilhørende vejledning, hvor dokumentationskrav fremgår.

Valgfrie standardløsninger:

- Komfortventilation
- Trykluft
- Klimaskærm
- Reduceret jordbehandling

Hvis kun dele af dit projekt er omfattet af standardløsninger, skal du beregne energibesparelsen fra de dele med standardløsningen og det resterende vha. målinger eller beregninger, jf. afsnit 3.3.1 og 3.3.2.

3.4 Valg af levetidskategori

Når du søger om tilskud gennem Erhvervspuljen, skal du angive hvilken tiltagskategori, dit projekt tilhører. Tiltagskategorierne er forudbestemt af Energistyrelsen og afhænger af typen af projekt. Alle tiltag i en given kategori får tildelt en bestemt levetid, som indgår i beregningen af tilskuddets størrelse. Den levetid, et projekt tildeles, er en forceret levetid af energibesparelsen, som dækker over en erfaringsmæssig levetid af den type af tiltag, der er i hver tiltagskategori. Levetiden er baseret på flere parametre, fx teknisk levetid, økonomisk levetid mv. Du skal således ikke selv beregne eller forsøge at dokumentere dit tiltags forventede levetid, men blot placere det i en given tiltagskategori. Der er i alt fire hovedkategorier af tiltag med op til tre underkategorier. I tabellen nedenfor er kategorierne oplyst med eksempler for typer af projekter i hver levetidskategori.

Tiltagets levetid

Energistyrelsen har fastsat en obligatorisk levetid for de enkelte tiltagskategorier.

Du skal derfor ikke selv beregne eller forsøge at dokumentere dit projekts forventede levetid, men vælge hvilken kategori dit projekt hører under.

Kategorier for levetider	
	Levetid (år)
1. Forsynings- service- og procesanlæg	
1.1. Optimering af styring og regulering af forsynings- service- og procesanlæg	4
1.2. Ombygning/optimering af forsynings- service- og procesanlæg	8
1.3. Udskiftning af forsynings- service- og procesanlæg	10
2. Energiforbrugende apparater	
2.1. Optimering og udskiftning af energiforbrugende apparater	4
3. Bygninger	
3.1. Optimering af belysning	4
3.2. Udskiftning af belysning	8
3.3. Optimering af klimaskærm	12
4. Arbejdsrelateret transport	
4.1. Optimering og udskiftning af intern transport	5

Kategori	Beskrivelse af kategori
1. Forsynings- service- og procesanlæg	Et anlæg, der producerer eller leverer nødvendig energi til bygninger eller et anlæg, som er i direkte kontakt med virksomhedens produkt.
1.1. Optimering af styring og regulering af forsynings-, service- og procesanlæg	Kategorien dækker forsynings-, service- og procesanlæggets styring og regulering, der kan øge anlæggets totale energieffektivitet, reducere CO ₂ -udledninger og/eller minimere produktionsspild. Eksempler på tiltag: <ul style="list-style-type: none"> - Optimeringer af procesanlæggets styring/regulering af eksempelvis ventiler, motorer, maskiner, produkt flow, on/off funktioner. - Optimering eller udskiftning af software/hardware ved fx CTS-anlæg (Central Tilstandskontrol og Styring). - Installation af sensorer ved tørrestuer til at minimere energiforbruget.

1.2. Ombygning/optimering af forsynings-, service- og procesanlæg	Kategorien dækker ombygninger og eller optimering af forsynings-, service- og procesanlægget, der kan øge anlæggets totale energieffektivitet, reducere CO ₂ -udledninger og/eller minimere produktionsspild.
	<p>Eksempler på tiltag:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Efterisolering af procesudstyr såsom rør eller tanke. - Udskiftning af anlæg, hvor op til 90 % af nuværende energiforbrug bliver erstattet med nye anlæg eksempelvis varmepumpe, som dækker 85 % af det nuværende naturgasforbrug. - Udnyttelse af overskudsvarme - Varmelamper og vækstbelysning - Varmegenvinding på fx et ventilationsanlæg - Optimering af et procesanlæg
1.3. Udskiftning af forsynings-, service- og procesanlæg	Kategorien dækker over en komplet udskiftning eller en udskiftning af kerneudstyret i et eksisterende forsynings-, service- eller procesanlæg.
	<p>Eksempler på tiltag:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Udskiftning kedel til varmepumpe eller fjernvarme, hvor over 90 % af nuværende energiforbrug bliver erstattet. - Udskiftning af ventilator på et procesventilationsanlæg. - Udskiftning af tryklufsanlæg. - Elektrificering af procesanlæg - Udskiftning af tørreanlæg
	Bemærk at hvis du fx udskifter både ventilator og varmegenvinding på et ventilationsanlæg, skal ventilatoren have 1.3, hvor varmegenvindingen skal være 1.2.
2. Energiforbrugende apparater	Et energiforbrugende apparat defineres som apparater, der ved hjælp af el eller anden energitype kan udføre en given, enkeltstående service.
2.1. Optimering og udskiftning af energiforbrugende apparater	Kategorien dækker optimering og udskiftning af energiforbrugende apparater, der ikke knytter sig direkte til en proces eller forsyning.
	<p>Eksempler på tiltag:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Udskiftning eller optimering af stinkskebe - Udskiftning eller optimering svejseapparater og loddeapparater. - Udskiftning eller optimering køleapparater i laboratorier. - Udskiftning eller optimering af køleapparater i supermarkeder
3. Bygninger	En bygning defineres som det sted, hvor en virksomhed har sit virke. De tiltag, der kan ydes tilskud til under kategorien Bygninger defineres som de tiltag, der vedrører selve bygningen og driften heraf, uanset hvilken aktivitet virksomheden har i bygningen. Det vil sige tiltag, som vedrører selve klimaskærmen og tiltag som vedrører varme-, ventilations-, vand- og belysningsinstallationer, som ikke er direkte tilknyttet procesanlæg eller forsynings- og serviceanlæg.
3.1. Optimering af belysning	Kategorien dækker optimering af belysning.
	<p>Eksempler på tiltag:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Installation af sensor eller tidsstyring på belysning
3.2. Udskiftning af belysning	Kategorien dækker en komplet udskiftning af belysning eller HVAC-systemer med nyt.
	<p>Eksempler på tiltag:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Udskiftning af belysning til LED
3.3. Optimering af klimaskærm	Kategorien dækker en optimering af virksomhedens bygning.
	<p>Eksempler på tiltag:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Udskiftning af vinduer, døre, porte. - Efterisolering af facade og tag.
4. Arbejdsrelateret transport	Arbejdsrelateret transport er defineret som den transport, der foregår på virksomheden som led i produktionen med transportudstyr, der ikke er indregistreret.
4.1. Optimering og udskiftning af intern transport	<p>Eksempler på tiltag:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Udskiftning af dieseltrucks til eldrevne trucks. - Optimering af landbrugsredskaber til mere effektive, eksempelvis multisåmaskine.

4. Særlige projektforhold

4. Særlige projektforhold

4.1 Optimering af kedler

Du kan søge tilskud til optimering af din brændselskedel, hvis du bruger kul, koks, olie, halm, træpille eller flis. Du kan ikke søge tilskud til optimering af gaskedler.

Ved optimering af kedel forstås projekter, som forbedrer selve kedlen, brænderen eller tilhørende reguleringsudstyr. Dette kunne fx. være røggasveksler eller optimering af fødevand.

Optimering af kul-, koks- eller oliekedler

Hvis du ønsker at optimere din kul-, koks- eller oliekedel, skal du ved ansøgning om tilskud dokumentere din kedels nuværende virkningsgrad ved brug af montør-/servicerapport, og du skal estimere, hvad du forventer din virkningsgrad er, efter tiltaget er udført. Ved udbetaling skal du dokumentere kedlens nye virkningsgrad ved at få lavet en ny montør-/servicerapport.

Optimering af træpille-, træflis- eller halmkedel

Hvis du ønsker at optimere på din træpille-, træflis- eller halmkedel, skal du dokumentere din kedels nuværende virkningsgrad ved brug af en akkrediteret røggasmåling, og du skal estimere, hvad du forventer, din virkningsgrad er, efter tiltaget er udført. Ved udbetaling skal du dokumentere kedlens nye virkningsgrad ved at få lavet en ny akkrediteret røggasmåling.

4.2 Optimering og udskiftning af udstyr, maskiner og industrielle produktionsanlæg, som bruger fossile brændsler

Du skal være opmærksom på, at der ikke kan søges tilskud til projekter, som omhandler installation af udstyr, maskiner og industrielle produktionsanlæg, som anvender fossile brændstoffer. Dvs. du kan f.eks. ikke få til en ny gasovn, dieseldrevet gravko eller en ny oliekedel.

Du kan godt søge tilskud til at optimere på dit gamle udstyr, maskiner og industrielle produktionsanlæg, som anvender fossile brændstoffer. Et optimeringsprojekt kunne eksempelvis være installation af styring på gasovn, intern udnyttelse af overskudsvarme fra en gasovn eller udskiftning af delkomponenter på en gasovn.

Det er også muligt at søge tilskud til helt eller delvist elektrificering af dit udstyr, som anvender fossile brændsler. Det kunne f.eks. være udskiftning af en gasovn til en ovn, som både kan anvende elektricitet og gas. Her vil den del af projektet, som omhandler elektrificering, være støtteberettiget. I ansøgningen kan medregnes energiforbruget, som bliver elektrificeret og den del af investeringsomkostninger, som omhandler elektrificering.

4.3 Hvis dit projekt vedrører overskudsvarme

Du kan kun få tilskud til et overskudsvarmeprojekt i det omfang, du selv udnytter hele eller dele af overskudsvarmen til at reducere din virksomheds energiforbrug, dvs. du kan ikke få tilskud til den del af overskudsvarmen som sælges. Energiforbruget opgøres derfor, som ved andre tiltag, som virksomhedens energiforbrug før og efter tiltaget, og de støtteberettigede omkostninger opgøres forholdsmæssigt.

Hvis dit projekt handler om at udskifte udstyr og udnytte overskudsvarme fra det nye udstyr – fx en kompressor – skal overskudsvarmen fortrænge et forbrug, som har været tilstede på virksomheden i minimum to år.

4.4 Beregning af energiforbruget ved ændret produktion

I dine beregninger skal du altid tage højde for evt. øget eller reduceret produktion.

4.4.1 Øget produktion

Selvom du øger produktionen, skal du opgøre energiforbruget i efter-situationen med samme produktionsmængde som i før-situationen. Du skal selv korrigere efterforbruget, før du indtaster det i ansøgningskemaet.

Eksempel:

Før: 1300 enheder med energiforbrug på 3 MWh/enhed. Forbrug = 3900 MWh.
Efter: 2000 enheder med energiforbrug på 2/MWh/enhed. Forbrug = 4000 MWh.
Sådan opgør du efter-forbrug i ansøgningen: 1300 enheder (da det skal være = før-produktion) med energiforbrug på 2 MWh/enhed. Forbrug = 2600 MWh
Energibesparelse: 3900 MWh – 2600 MWh= 1300 MWh.

Den produktion, tiltaget vedrører, skal kunne opgøres og måles på relevant enhedsniveau og være den samme før og efter. Som udgangspunkt er produktion et fysisk produkt som teglsten eller dyrefoder, men kan også være fx den ydelse, som et ventilationsanlæg leverer i form af et tilstrækkeligt ventileret rum. Produktionsdefinitionen skal være et alment anerkendt produktionsbegreb. Hvis produktionen ikke kan måles entydigt før og efter implementering af tiltaget, kan du ikke få tilskud.

Hvis projektet indeholder en væsentlig forøget produktionskapacitet og –volumen, må du kun medtage den investeringssum som et konkret anlæg, der producerer mængden i før-situationen, koster. Du skal i ansøgningen redegøre for, hvordan investeringssummen er fastlagt.

4.4.2 Reduceret produktion

Hvis dit nye anlæg ikke kan levere samme produktion som i før-situationen, skal du tage højde for dette i beregning af energiforbruget. Du skal benytte den nye kapacitet til at beregne dit før- og efter-forbrug.

4.5 Ny, nedlagt og sammenlagt produktion

Du kan ikke få tilskud til at spare energi ved at producere mindre. Ved sammenlægning af produktionssteder/-enheder kan du kun medregne energiforbrug og produktion fra den nedlagte enhed, hvis der energieffektiviseres i den nye/tilbageværende produktionsenhed, og produktionens samlede størrelse opretholdes.

Energibesparelsen opgøres ved at gange antal producerede enheder i før-situationen med forskellen i energiforbrug pr. produceret enhed før og efter.

Eksempel

Før-produktion

Produktionsenhed 1: 1000 enheder med energiforbrug på 3 MWh/enhed

Produktionsenhed 2: 1000 enheder med energiforbrug på 3 MWh/enhed.

Efter-produktion

Ny produktionsenhed 3: 2000 enheder med energiforbrug på 1 MWh/enhed.

Energibesparelse: 2000 enheder x (3 MWh – 1 MWh) = 4000 MWh

4.6 Når projekter og tiltag påvirker hinanden

Hvis du har projekter og/ eller tiltag, som påvirker hinanden, skal du altid tage højde for det i din opgørelse af energiforbruget i før-situationen..

4.6.1 Tiltag, der påvirker hinanden

Hvis du vil søge tilskud til flere tiltag, hvor effekten af disse påvirker hinanden, skal tiltagene samles i én ansøgning med to separate tiltag. Du skal redegøre for, hvilket tiltag, der udføres først – fx under projektbeskrivelsen i ansøgningsskemaet – og være opmærksom på, at efter-situationen fra det første tiltag danner grundlag for før-situationen i det næste tiltag.

Eksempler på tiltag, der påvirker hinanden:

- Effektivisering af procesudsugning med etablering af varmegenvinding, som både påvirker elforbruget og energiforbruget til rumvarme
- Udsiftning af varmekilde og optimering af klimaskærm
- Udsiftning af belysning til LED og styring af belysning

4.6.2 Projekter, der påvirker hinanden

Hvis du planlægger at gennemføre et energibesparende eller CO₂-reducerende projekt vedrørende et energiforbrugende anlæg, for hvilket du allerede har gennemført eller er i gang med at gennemføre et andet energibesparende eller CO₂-reducerende projekt, skal energiforbruget i før-situationen i projekt nummer to tage højde for energibesparelsen/CO₂-reduktionen i det tidligere projekts efter-situation. Dette gælder også, selvom første projekt endnu ikke er fuldt gennemført på tidspunktet for opgørelsen af energiforbruget i det senere projekts før-situation.

Et eksempel på projekter, der påvirker hinanden, kan være at du er i gang med at gennemføre et projekt, hvor du f.eks. installerer varmegenvinding på dit ventilationsystem. Du finder ud af efterfølgende, at du gerne vil konvertere din gaskedel til fjernvarme. Projektet vedrørende udsiftning af gaskedel skal i dette eksempel tage højde for, at du allerede har opnået en energibesparelse ved installation af varmegenvinding på dit ventilationsanlæg.

4.7 Projekter med flere levetidskategorier eller energiarter

Generelt skal du være opmærksom på, om dit projekt indeholder flere tiltag i forskellige levetidskategorier eller med forskellige energiarter. Hvis det er tilfældet, er du nødt til at opgøre dem som separate tiltag i ansøgningskemaet på ansøgningsportalen.

Projekter med flere energiarter er eksempelvis tiltag, der både sparer el og naturgas.

Projekter med flere levetidskategorier er eksempelvis et projekt, hvor du udskifter et proces- eller forsyningsanlæg f.eks. ventilationsanlæg og bagefter optimerer anlægget f.eks. ved at installere varmegenvinding.

4.8 Energiproducerende anlæg

Du kan godt søge til optimering af et energiproducerende anlæg, så længe anlæggets energiforbrug er en del af det endelige energiforbrug.

Når du laver en ansøgning vedrørende energiproducerende anlæg skal du kunne dokumentere, at dit energiforbrug er en del af det endelige energiforbrug.

Det er ikke muligt at søge til udskiftning eller etablering af energiproducerende anlæg, som solceller, biogasanlæg, vindmøller mm.

4.9 Brintanlæg

Du kan godt søge støtte til etablering og anvendelse af brint, så længe brinten reducerer virksomhedens mængde af tilført energi eller reducerer virksomhedens energirelaterede udledninger. Yderligere er det et krav, at det kan påvises, at den producerede eller anvendte brint opnår besparelser i vugge-til-grav-emissionerne af drivhusgasser på mindst 70 % i forhold til en værdi for fossile brændstoffer på 94 gCO₂eq/MJ, - og at brinten produceres på elektricitet. Der skal redegøres for dette ved ansøgningen, og det skal dokumenteres ved udbetaling.

5. Det skal du huske

under og efter projektperioden

5. Det skal du huske under og efter projektperioden

Her er en række ting, du skal være opmærksom på under og efter projektperioden.

5.1 Du har oplysningspligt

Du har i projektperioden pligt til at meddele Energistyrelsen om forhold, der kan medføre bortfald eller tilbagebetaling af tilskud. Derudover skal du oplyse om væsentlige ændringer som fx udsættelser, se afsnit 5.3.

5.2 Status efter 12 måneder

Du skal udfylde en statusrapport om dit projekt efter ca. 12 måneder fra tilsagnsdato. Den består af et enkelt skema, som du udfylder på ansøgningsportalen.

5.3 Projektændringer

Hvis du ændrer dit projekt, skal du i nogle tilfælde sende en begrundet ansøgning, som Energistyrelsen behandler og eventuelt accepterer. En projektændring kan have betydning for dit tilsagnsbeløb, så dette nedjusteres. Energistyrelsen lægger vægt på, at:

- projektet i det væsentlige er indeholdt i den oprindelige projektsøgning
- det oprindelige mål om energibesparelse og CO₂-reduktion helt eller delvist gennemføres.

Du skal søge om projektændringen inden den dato, hvor projektet senest skal være afsluttet, dvs. senest to år fra tilsagnsdato. Ansøgningen skal indsendes og godkendes forud for ændringen.

Hvis du er i tvivl, er du altid velkommen til at kontakte Energistyrelsen.

Du kan foretage nogle ændringer i dit projekt uden forudgående godkendelse

Det er ikke nødvendigt at anmode Energistyrelsen om projektændring, hvis alene energibesparelsen eller CO₂-reduktionens størrelse ændrer sig, eller hvis du ændrer den måde, hvorpå du udfører dit projekt, så længe du stadig foretager tiltaget på den komponent eller det udstyr, du har fået tilsagn til. Fx hvis du har fået tilsagn til at udskifte din gaskedel til fjernvarme, men i stedet skifter til en varmepumpe.

Du skal dog være opmærksom på, at alle ændringer skal kunne dokumenteres, inklusive de energimæssige beregninger og opgørelsesmetoder, når du anmoder om udbetaling af tilskuddet. Du skal også være opmærksom på, hvorvidt dit tilsagn indeholder særlige vilkår, som din ændring kan have

Husk!

Du behøver ikke at indsende en anmodning om projektændring, hvis du fx har fået tilsagn til at udskifte din gaskedel til varmepumpe og i stedet vælger at indstallere fjernvarme.

betydning for, herunder fx opgørelsesmetode. Hvis du ikke kan dokumentere den nye situation tilstrækkeligt, kan du risikere, at du ikke kan få udbetalt dit tilskud, eller at det reduceres.

Nogle projektændringer kan ikke godkendes

En projektændring godkendes ikke, hvis du erstatter et tiltag med nye tiltag eller udfører tiltag, som ikke var inkluderet i den oprindelige ansøgning, der er givet tilsagn til. Disse tiltag skal i så fald indgå i en ny ansøgning. Som eksempler kan nævnes, at der er givet tilsagn til udskiftning af en brændselskedel til en varmepumpe, og efterfølgende ønskes det at ændre projektet til udskiftning af belysning.

En projektændring vil *som udgangspunkt* ikke blive godkendt, når et tiltags før-situation ændres, fx i forbindelse med at et projekt/tiltag flytter lokation/P-enhed. I disse tilfælde vil der som udgangspunkt være tale om et nyt projekt, som skal indgå i en ny ansøgning. Der kan dog være projektspecifikke forhold, der gør, at ændringen kan godkendes som en projektændring, selvom det medfører ændringer til før-situationen. Det vil bero på en konkret sagsvurdering.

Udsættelse af slutdato

Hvis du ikke kan gennemføre dit projekt inden for to år fra tilsagnsdato, skal du anmode om udsættelse. Du skal sende en begrundet anmodning om udsættelse, hvor du beskriver hvilke vanskeligheder, der ligger til grund for forsinkelsen. Bemærk at indsendelsen skal ske inden, at projektet skulle være afsluttet. Dette gøres ved hjælp af "Kontakt Energistyrelsen" via ansøgningsportalen.

5.4 Projektoverdragelse

Du kan efter indsendt ansøgning om tilsagn og i hele perioden frem til udbetaling bede om, at en ny tilskudsmodtager kan overtage projektet, fx hvis din virksomhed får ny ejer. Du beder om overdragelse med en begrundet anmodning, underskrevet af både overdrager og erhverver af projektet. På [SparEnergi.dk/erhvervspuljen](https://sparenergi.dk/erhvervspuljen) under punktet Hjælpeværktøjer, findes en blanket med oplysninger, som er nødvendige for overdragelsen. Blanketten sendes til Energistyrelsen ved hjælp af "Kontakt Energistyrelsen" via ansøgningsportalen.

Bemærk, at den virksomhed, der overdrages til, skal opfylde de samme betingelser, jf. afsnit 1.3, som den virksomhed, der overdrager projektet.

Bemærk også, at overdragelsen kan have betydning for tilskuddets størrelse, såfremt der sker ændringer til virksomhedsstørrelsen, jf. afsnit 1.5.2.

5.5 Kontrol med Erhvervspuljen

Du skal, hvis du bliver bedt om det, bidrage med oplysninger til Energistyrelsens kontrol med at reglerne for tilskud overholdes – fx regnskaber, forretningsbøger, papirer, elektronisk materiale mv.

Energistyrelsen eller bemyndigede repræsentanter har også til enhver tid mod behørig legitimation, uden retskendelse, adgang til lokaliteter, du ejer eller driver som tilskudsmodtager.

5.5.1 Annullering af tilskud

Energistyrelsen kan annullere dit tilsagn om tilskud helt eller delvist, hvis du:

- ikke gennemfører projektet som forudsat i tilsagnet, herunder indenfor fristen for gennemførelse
- som tilskudsmodtager ikke opfylder tilsagnets vilkår
- ikke opfylder betingelserne for tilsagn eller udbetaling
- har afgivet urigtige eller vildledende oplysninger eller har fortiet oplysninger af betydning
- har modtaget tilskud, som er i strid med EU's statsstøttere regler.

Evt. tilbagebetaling af tilskud skal ske senest 14 dage efter påkrav.

5.5.2 Straf

Medmindre højere straf er forskyldt efter anden lovgivning, straffes med bøde den, der afgiver urigtige eller vildledende oplysninger i forbindelse med:

- ansøgning om tilskud
- ansøgning om udbetaling af tilskud
- ansøgers underretningspligt jf. afsnit 5.1

Ansøger kan straffes med bøde for ikke at yde fornøden vejledning og hjælp ved Energistyrelsens kontrol.

5.5.3 Lov- og retsgrundlag

Støtteordningen bygger på følgende lov- og retsgrundlag:

Forordninger og henstilling:

- Kommissionens forordning (EU) 651/2014 af 17. juni 2014 om visse kategorier af støttes forenelighed med det indre marked i henhold til traktatens artikel 107 og 108 (Generel gruppefritagelsesforordning)
- Kommissionens forordning (EU) 2022/2473 af 14. december 2022 om forenelighed med det indre marked efter artikel 107 og 108 om Den Europæiske Unions funktionsmåde af visse kategorier af statsstøtte til virksomheder, der beskæftiger sig med fremstilling, forarbejdning og afsætning af fiskevarer og akvakulturprodukter.

Lov og bekendtgørelse

- Bekendtgørelse nr. 599 af 4. juni 2024 om tilskud til energibesparelser, energieffektiviseringer og CO₂-reduktioner i erhvervsvirksomheder.
- Bekendtgørelse nr. 296 af 17. marts 2023 om lov om fremme af effektiv energianvendelse og drivhusgasreduktion

Energistyrelsen